

II

(Meddelelser)

MEDDELELSER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER, ORGANER,
KONTORER OG AGENTURER

EUROPA-KOMMISSIONEN

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

**Vejledning vedrørende aftalen om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden
af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab**

Anden del — Borgerrettigheder

(2020/C 173/01)

Denne vejledning indeholder almindelige oplysninger, og hensigten er ikke at supplere eller føje noget til aftalen om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab

Selv om denne vejledning er udarbejdet af Kommissionens medarbejdere, er de synspunkter, der indgår i vejledningen, ikke udtryk for Europa-Kommissionens officielle standpunkt.

Det overordnede mål i anden del af *aftalen om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab* (herefter »aftalen«) er at beskytte de rettigheder, som udspringer af EU-retten, og som udøves dels af unionsborgere, der bor eller arbejder i Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland, dels af statsborgere i Det Forenede Kongerige, der bor eller arbejder i EU, og deres respektive familiemedlemmer ved udløbet af den overgangsperiode, der er fastsat i aftalen, og i dette øjemed at sikre effektive garantier, der ikke giver anledning til forskelsbehandling, og som kan håndhæves.

1. AFSNIT I — ALMINDELIGE BESTEMMELSER

I aftalens artikel 9, 10 og 11 defineres det personelle og stedlige anvendelsesområde for aftalens anden del, afsnit II, der omhandler rettigheder og forpligtelser i relation til ophold, opholdsdokumenter, arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende samt erhvervsmæssige kvalifikationer (afsnit III om koordinering af de sociale sikringsordninger har sit eget personelle anvendelsesområde).

De personer, der er omfattet af aftalens afsnit II, er unionsborgere og statsborgere i Det Forenede Kongerige, som inden overgangsperiodens udløb har udøvet deres ret til at tage ophold eller arbejde i henhold til EU-retten, og som fortsat gør det efter denne periode, samt deres respektive familiemedlemmer.

Definitionerne af unionsborgere og statsborgere i Det Forenede Kongerige er fastsat i aftalens artikel 2, litra c) og d).

Henvisninger til unionsborgernes ret til fri bevægelighed eller til regler herom i denne vejledning er møntet på rettigheder i medfør af artikel 21, 45 og 49 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), direktiv 2004/38/EF om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område (herefter direktiv 2004/38/EF) og forordning (EU) nr. 492/2011 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Unionen (herefter forordning (EU) nr. 492/2011).

1.1. Artikel 9 — Definitioner

1.1.1. Artikel 9, litra a): Familiemedlemmer

1.1.1.1. Artikel 9, litra a), nr. i): Nære familiemedlemmer

Nære familiemedlemmer er defineret ved en henvisning til artikel 2, stk. 2, i direktiv 2004/38/EF. Denne bestemmelse finder også anvendelse på familiemedlemmer til arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende, herunder grænsearbejdere, jf. forenede sager C-401/15 og C-403/15, Depesme og Kerrou.

I henhold til EU-retten har familiemedlemmer til unionsborgere *i princippet* ikke en selvstændig ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område (medmindre de selv er unionsborgere eller har erhvervet en selvstændig opholdsret som følge af deres forhold til en unionsborger, hvilket i så fald udgør grundlaget for deres ret til fri bevægelighed). Familiemedlemmer har på samme måde ikke rettigheder i henhold til aftalen, medmindre sådanne rettigheder er afledt af rettighedshaveren — dvs. en person, der er omfattet af aftalens artikel 10, stk. 1, litra a)-d).

Den eneste undtagelse gælder for familiemedlemmer, der er omfattet af artikel 10, stk. 1, litra f), og som har »selvstændigt« ophold i værtslandet ved overgangsperiodens udløb, eftersom deres ret til ophold i henhold til EU-retten på dette tidspunkt ikke længere er betinget af, at de fortsat er familiemedlemmer til en unionsborger, der i værtslandet aktuelt udøver rettigheder, der udspringer af traktaten.

1.1.1.2. Artikel 9, litra a), nr. ii) Tredjelandssstatsborgere, der forsørger en unionsborger

Den Europæiske Unions Domstol (herefter EU-Domstolen) har anerkendt, at andre personer i visse situationer også har ret til ophold, navnlig hvis sådanne personers tilstedeværelse rent faktisk er påkrævet for, at unionsborgere kan gøre brug af deres ret til ophold i henhold til EU-retten.

Det mest relevante eksempel er en mindreårig mobil unionsborger, hvis mor eller far ikke er statsborger i et EU-land. Det giver sig selv, at unionsborgere har ret til ophold i henhold til EU-retten, hvorimod den forælder, som forsøger unionsborgeren, ikke falder ind under anvendelsesområdet for artikel 2, stk. 2, litra d), i direktiv 2004/38/EF, idet denne bestemmelse finder anvendelse på forældre, der forsørges af unionsborgeren (den omvendte situation). EU-Domstolen fastslog i sag C-200/02, Chen, at en sådan forælder har ret til ophold i værtslandet for at understøtte opholdsretten for det mindreårige barn i EU.

Artikel 9, litra a), nr. ii), rækker ud over udtrykket »den person, der faktisk tager sig af barnet«, som Domstolen anvendte i Chen-dommen (hvor det kun var barnets mors ret til ophold, der var omtvistet), idet den er affattet mere lempeligt for at give mulighed for, at også andre personer end den, der primært tager sig af barnet (f.eks. mindreårige søskende til den mindreårige unionsborger, der også forsørges af den pågældende forælder/forældre), er omfattet.

1.1.2. Artikel 9, litra b): Grænsearbejdere

Grænsearbejdere er personer, der er omfattet af EU-Domstolens definition af begrebet »arbejdstagere«, men som ikke samtidig er bosat i den stat, hvor de er »arbejdstagere«, hvilket er et krav efter aftalens artikel 13.

Både grænsearbejdere, der er i beskæftigelse (artikel 45 i TEUF) og selvstændige (artikel 49 i TEUF), er omfattet (se sag C-363/89, Roux, og bemærkningerne til artikel 24 og 25).

1.1.2.1. Definition af arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende

Hverken Unionens primære eller afledte ret indeholder en definition af begrebet »arbejdstager« eller »selvstændig erhvervsdrivende«.

Ifølge Domstolens praksis har begrebet »arbejdstager« i relation til den frie bevægelighed i Unionen en specifik betydning, jf. f.eks. sag C-66/85, Lawrie-Blum, og det skal fortolkes bredt, jf. sag C-139/85 Kempf.

Det er ikke muligt at anvende mere restriktive definitioner i national ret (f.eks. definitionen af »arbejdstager« i den arbejdsretlige lovgivning i medlemslandene).

EU-Domstolen har defineret en arbejdstager som en person, der efter en anden persons anvisninger udøver en faktisk og reel beskæftigelse, som han modtager vederlag for, hvorved der skal ses bort fra en beskæftigelse af så ringe omfang, at den fremtræder som et rent marginalt supplement, jf. sag C-138/02, Collins, C-456/02, Trojani, eller C-46/12, LN.

Det væsentligste kendetegn ved et arbejdsforhold er, at

- en person i en vis periode præsterer ydelser (se f.eks. sag C-139/85, Kempf, C-344/87, Bettray, C-171/88, Rinner-Kühn, C-1/97, Birden, og C-102/88, Ruzius-Wilbrink)
- for en anden og efter dennes anvisninger (se sag C-152/73, Sotgiu, C-196/87, Steymann, C-344/87, Bettray og C-151/04, Nadin)
- mod vederlag (se f.eks. sag C-196/87, Steymann, C-344/87, Bettray, C-27/91, Hostellerie Le Manoir og C-270/13, Haralambidis).

Betingelsen om et underordningsforhold adskiller »arbejdstagere« fra »selvstændige erhvervsdrivende«. Arbejde i et underordningsforhold er karakteriseret ved, at arbejdsgiveren bestemmer valget af aktivitet, vederlag og arbejdsvilkår, jf. sag C-268/99, Jany.

1.1.3. Artikel 9, litra c): Værtsland

I denne bestemmelse sondres der mellem unionsborgere og statsborgere i Det Forenede Kongerige. Værtslandet defineres forskelligt for de to gruppers vedkommende.

For statsborgere i Det Forenede Kongerige er værtslandet den medlemsstat, i hvilken de udøver deres ret til ophold i henhold til EU-reglerne om fri bevægelighed, jf. aftalens artikel 2, litra b). Det Forenede Kongerige kan ikke blive værtsland i aftalens forstand for sine egne statsborgere, hvilket indebærer, at statsborgere i Det Forenede Kongerige, der har opholdt sig i Det Forenede Kongerige inden overgangsperiodens udløb i kraft af rettigheder, der kan udledes af EU-retten, (idet de er omfattet af den retspraksis, der hviler på EU-Domstolens dom i sag C-34/09, Ruiz Zambrano, eller sag C-370/90, Singh), ikke selvstændigt kan støtte ret på aftalen.

For unionsborgere er værtslandet Det Forenede Kongerige som defineret i aftalens artikel 3, stk. 1. Unionsborgere kan ikke selvstændigt støtte ret på aftalen i nogen af medlemsstaterne, uanset om det er den medlemsstat, hvori de er statsborgere eller ej.

1.1.3.1. »Udøvede deres ret til ophold i overensstemmelse med EU-retten«

Udøvelsen af opholdsretten betyder, at en unionsborger eller en statsborger i Det Forenede Kongerige lovligt opholder sig i værtslandet i overensstemmelse med EU-reglerne om fri bevægelighed inden overgangsperiodens udløb.

Alle situationer, hvor retten til ophold udspringer af EU-reglerne om fri bevægelighed, er omfattet.

Dette omfatter ret til ophold, uanset om der er tale om en permanent opholdsret, uanset dets varighed (dvs. en person, der ankommer til værtslandet en uge før overgangsperiodens udløb, og som opholder sig dér i sin egenskab af arbejdssøgende i henhold til artikel 45 i TEUF, er tilstrækkeligt) og uanset i hvilken egenskab disse rettigheder udøves (af arbejdstager, selvstændig erhvervsdrivende, studerende, arbejdssøgende osv.).

Det er tilstrækkeligt, at opholdsretten blev udøvet i overensstemmelse med de betingelser, der i henhold til EU-retten er knyttet til denne ret (jf. sag C-162/09, Lassal, eller forenede sager C-424/10 og C-425/10, Ziolkowski og Szeja).

Det er ikke en forudsætning for at have lovligt ophold efter EU-retten, at man er i besiddelse af et opholdsdokument, da unionsborgere udleder deres ret til ophold direkte af traktaten, og denne ret således ikke er betinget af administrative formaliteter (se betragtning 11 til direktiv 2004/38/EF). Den omstændighed, at man er i besiddelse af et opholdsdokument, der er udstedt på grundlag af EU-retten, bringer derimod ikke i sig selv opholdet i overensstemmelse med EU-retten, jf. sag C-325/09, Dias.

1.1.3.2. »Inden overgangsperiodens udløb [...] og derefter fortsat opholder sig der«

Disse begreber har samlet set karakter af et »tidsstempel«, der indebærer, at et ophold i henhold til EU-retten kun kvalificerer til rettigheder efter anden del af aftalen, når opholdet »fortsat består« ved overgangsperiodens udløb (31. december 2020).

Regler om opholdets fortsatte beståen er ligeledes fastsat i aftalens artikel 11.

Tidligere opholdsperioder, der er tilbagelagt inden overgangsperiodens udløb (f.eks. ophold mellem 1980 og 2001) eller opholdsperioder, der først indledes efter udløbet af overgangsperioden, kan der ikke støttes ret på.

1.1.4. Artikel 9, litra d) Arbejdsland

Arbejdslandet er kun relevant for fastlæggelsen af det stedlige anvendelsesområde for grænsearbejderes rettigheder.

Personer, der er bosiddende i den stat, hvor de arbejder, betragtes ikke som grænsearbejdere.

1.1.5. Artikel 9, litra e) Forældremyndighed

Udtrykket »forældremyndighed« er defineret ved en henvisning til artikel 2, stk. 9, i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabsager og i sager vedrørende forældreansvar (Bruxelles IIa-forordningen).

Bestemmelsen omfatter forældremyndighed, som den pågældende er blevet tillagt ved en retsafgørelse, i henhold til loven eller ved en retskraftig aftale.

1.2. Artikel 10 — Personelt anvendelsesområde

1.2.1. Unionsborgere og statsborgere i Det Forenede Kongerige: Stk. 1, litra a) til d)

Definitionerne af unionsborgere og statsborgere i Det Forenede Kongerige er fastsat i aftalens artikel 2, litra c) og d).

EU-Domstolen har i sin praksis givet særlige retningslinjer for så vidt angår personer med dobbelt statsborgerskab. Denne retspraksis er vigtig med henblik på at afgøre, i hvilke tilfælde en person med dobbelt statsborgerskab er omfattet af aftalen, og i hvilke tilfælde dobbelt statsborgerskab fører til en rent intern situation.

Personer med dobbelt EU-statsborgerskab (f.eks. en person med både tjekkisk og slovakisk statsborgerskab) eller unionsborgere, der samtidig er tredjelandstatsborgere (f.eks. en person, der har både tjekkisk og japansk statsborgerskab), og som har bopæl i Det Forenede Kongerige ved overgangsperiodens udløb, er uden tvivl omfattet af aftalens personelle anvendelsesområde i deres genskab af unionsborgere.

Unionsborgere, der samtidig er statsborgere i Det Forenede Kongerige, enten i kraft af indfødsret eller ved senere erhvervelse af statsborgerskab, er omfattet af aftalen, hvis de ved overgangsperiodens udløb har udøvet retten til frit at færdes og tage ophold i det værtsland, hvor de har statsborgerskab, jf. sag C-165/16, Lounes. Ovennævnte personer er også omfattet af aftalen, hvis de ved overgangsperiodens udløb har udøvet deres ret til frit at færdes og tage ophold i en anden medlemsstat end den, hvor de er statsborgere (dette berører ikke de rettigheder, som de har som »mobile unionsborgere« i henhold til de EU-retlige regler om unionsborgeres ret til fri bevægelighed).

Unionsborgere, der samtidig er statsborgere i Det Forenede Kongerige, og som selv efter overgangsperiodens udløb erhvervede statsborgerskab i værtslandet, er omfattet af aftalen, idet Domstolens praksis som den kom til udtryk i Lounes-sagen (C-165/16), anvendes analogt.

Unionsborgere, der samtidig er statsborgere i Det Forenede Kongerige, **og som aldrig har udøvet deres ret til fri bevægelighed** i henhold til artikel 21, 45 eller 49 i TEUF (således som det var tilfældet i sag C-434/09, McCarthy), er ikke omfattet af aftalen.

1.2.2. Personer, der falder uden for aftalens anvendelsesområde

1.2.2.1. Udstationerede arbejdstagere

Personer, der udelukkende udleder deres rettigheder af artikel 56 i TEUF, er ikke omfattet af aftalen (se også bemærkningerne til artikel 30, stk. 1, litra e), i afsnit III i aftalen).

Aftalen giver ikke udstationerede arbejdstagere ret til at blive i værtslandet efter overgangsperiodens udløb.

1.2.2.2. Unionsborgeres rettigheder: Sag C-34/09, Ruiz Zambrano

Unionsborgere og statsborgere i Det Forenede Kongerige, hvis rettigheder i værtslandet ved overgangsperiodens udløb støttes på den omstændighed, at de var unionsborgere som defineret i artikel 20 i TEUF, falder uden for aftalens anvendelsesområde.

Deres familiemedlemmer falder følgelig også uden for aftalens anvendelsesområde, og de vil blive underlagt værtslandets regler.

1.2.2.3. Ret til familiesammenføring for unionsborgere og borgere i Det Forenede Kongerige, der vender tilbage til deres hjemland: Sag C-370/90, Singh

Unionsborgere og statsborgere i Det Forenede Kongerige, der kan støtte ret på denne retspraksis, falder uden for aftalens anvendelsesområde. Deres familiemedlemmer falder følgelig også uden for aftalens anvendelsesområde. Opholdsstatus for familiemedlemmer til statsborgere i Det Forenede Kongerige, der vender tilbage til Det Forenede Kongerige, eller unionsborgere, der vender tilbage til den medlemsstat, hvor de er statsborgere, skal reguleres efter henholdsvis national ret i Det Forenede Kongerige eller EU-retten.

1.2.3. Artikel 10, stk. 1 til 4: Familiemedlemmer

I artikel 10, stk. 1-4, er det fastsat, hvilke personer der er omfattet af aftalens anvendelsesområde i kraft af deres familiemæssige tilknytning til rettighedshaveren (en person, der falder ind under en af bestemmelserne i aftalens artikel 10, stk. 1, litra a)- d)).

I aftalen sondres der under henvisning til direktiv 2004/38/EF mellem to kategorier af »familiemedlemmer« — nære familiemedlemmer (som defineret i aftalens artikel 9, litra a), der svarer til definitionen i artikel 2, stk. 2, i direktiv 2004/38/EF), og familiemedlemmer »i videre forstand«, (som falder ind under aftalens artikel 10, stk. 2-5 svarende til artikel 3, stk. 2, i direktiv 2004/38/EF).

1.2.3.1. Artikel 10, stk. 1, litra e), nr. i) Nære familiemedlemmer, der er bosiddende i værtslandet

Denne bestemmelse omfatter nære familiemedlemmer (som defineret i aftalens artikel 9, litra a)), som har opholdt sig i værtslandet ved overgangsperiodens udløb i deres egenskab af familiemedlemmer til en unionsborger, der udøver sin ret til fri bevægelighed i værtslandet.

1.2.3.2. Artikel 10, stk. 1, litra e), nr. ii) Nære familiemedlemmer, der er bosiddende uden for værtslandet

De familiemedlemmer, der er omfattet af artikel 10, stk. 1, litra e), nr. ii), er ikke flyttet til værtslandet inden overgangsperiodens udløb. De kan slutte sig til rettighedshaveren i værtslandet på et hvilket som helst tidspunkt efter overgangsperiodens udløb.

De pågældende familiemedlemmer skal være direkte beslægtet (dvs. omfattet af artikel 2, stk. 2, i direktiv 2004/38/EF i deres egenskab af ægtefælle, registreret partner eller slægtning i opstigende linje) med rettighedshaveren ved overgangsperiodens udløb. Direkte efterkommere, der er født inden overgangsperiodens udløb, er ligeledes omfattet af aftalens artikel 10, stk. 1, litra e), nr. ii), mens direkte efterkommere, der er født efter overgangsperiodens udløb, er omfattet af aftalens artikel 10, stk. 1, litra e), nr. iii).

Vedkommende familiemedlem skal desuden opfylde betingelserne i artikel 2, stk. 2, i direktiv 2004/38/EF på det tidspunkt, hvor han eller hun under påberåbelse af aftalen ønsker at tage ophold i værtslandet.

Dette indebærer f.eks., at en person, der ønsker at indrejse i landet i sin egenskab af ægtefælle til en rettighedshaver i 2025, vil kunne støtte ret på aftalen, hvis vedkommende var gift med rettighedshaveren ved overgangsperiodens udløb, og de stadig er gift i 2025.

Et barn af en rettighedshaver, som var under 21 år ved overgangsperiodens udløb, vil være berettiget til at slutte sig til rettighedshaveren i kraft af aftalen, hvis han eller hun fortsat er et barn af en rettighedshaver, når han eller hun ønsker at slutte sig til rettighedshaveren i værtslandet, og stadig er under 21 år eller forsørges af rettighedshaveren.

En forælder til en rettighedshaver vil være berettiget til at slutte sig til rettighedshaveren i kraft af aftalen, hvis vedkommende forsørges af rettighedshaveren på det tidspunkt, hvor han eller hun ønsker at slutte sig til rettighedshaveren i værtslandet.

1.2.3.3. Artikel 10, stk. 1, litra e), nr. iii): Fremtidige børn

Rettighedshaverens børn, der er født eller adopteret efter overgangsperiodens udløb, opnår beskyttelse efter aftalens artikel 10, stk. 1, litra e), nr. iii).

For at kvalificere sig til at kunne slutte sig til rettighedshaveren i værtslandet skal sådanne fremtidige børn opfylde betingelserne i artikel 2, stk. 2, litra c), i direktiv 2004/38/EF på det tidspunkt, hvor de ønsker at slutte sig til rettighedshaveren i værtslandet, dvs. navnlig være under 21 år eller være forsørgt af rettighedshaveren.

Aftalens artikel 10, stk. 1, litra e), nr. iii), finder anvendelse i følgende situationer:

- a) begge forældre er rettighedshavere: Der er ingen formelle krav til forældrene om at have fuld eller fælles forældremyndighed over barnet,
- b) en af forældrene er rettighedshaver, og den anden er statsborger i værtslandet (f.eks. et polsk-britisk par, der bor i Polen): Der er ingen formelle krav til forældrene om at have fuld eller fælles forældremyndighed over barnet (det kræves ikke efter bestemmelsen, at den ikke-rettighedshavende forælder har bopæl i værtslandet),
- c) en af forældrene er rettighedshaver (denne bestemmelse regulerer alle situationer, hvor barnet kun har én forælder, der er rettighedshaver, undtagen når den pågældende forælder har mistet forældremyndigheden over barnet. Den omfatter familier med to forældre, f.eks. et barn født af en rettighedshaver, der efter overgangsperiodens udløb blev gift med en unionsborger, der ikke kan støtte ret på aftalen, og familier, der kun består af én forælder, eller tilfælde, hvor den ikke-rettighedshavende forælder ikke har bopæl i værtslandet eller ikke har ret til at tage ophold dér): Det er et krav, at den rettighedshavende forælder har fuld eller fælles forældremyndighed over barnet.

Børn, der er født før overgangsperiodens udløb, men først anerkendt som børn (f.eks. når rettighedshaveren anerkender faderskabet til barnet) efter overgangsperiodens udløb, skal behandles efter artikel 10, stk. 1, litra e), nr. i) eller ii), afhængigt af børnenes opholdssted ved overgangsperiodens udløb.

1.2.3.4. Artikel 10, stk. 1, litra f): Familiemedlemmer, som har erhvervet en selvstændig ret til ophold i værtslandet

Denne bestemmelse omfatter nære familiemedlemmer (som defineret i aftalens artikel 9, litra a)), der:

- a) på et tidspunkt før overgangsperiodens udløb var bosiddende i værtslandet i deres egenskab af familiemedlemmer til en unionsborger, der har taget ophold dér under udøvelse af sin ret til fri bevægelighed,
- b) senere, men stadig inden overgangsperiodens udløb, har erhvervet opholdsret i medfør af EU's regler om fri bevægelighed, og som ikke længere er afhængig af, at vedkommende er familiemedlem til en unionsborger, der udøver sin ret til fri bevægelighed i værtslandet (f.eks. i henhold til artikel 13, stk. 2, eller artikel 16, stk. 2, i direktiv 2004/38/EF),
- c) beholder denne selvstændige ret ved overgangsperiodens udløb.

Den særlige situation som personer, der falder ind under artikel 10, stk. 1, litra f), befinder sig i, udgør begrundelsen for, at kravet i artikel 3, stk. 1, i direktiv 2004/38/EF om, at disse familiemedlemmer skal »ledsage eller slutte sig til« rettighedshaveren i værtslandet, ikke gentages i aftalens anden del.

1.2.3.5. Artikel 10, stk. 2: Familiemedlemmer i videre forstand, der allerede bor i værtslandet

Aftalens artikel 10, stk. 2, gælder for familiemedlemmer »i videre forstand« (svarende til artikel 3, stk. 2, i direktiv 2004/38/EF), som har haft bopæl i værtslandet ved overgangsperiodens udløb i kraft af deres relation til en unionsborger, der udøver sin ret til fri bevægelighed dér. Det er uden betydning, hvor længe den pågældende har boet der.

Den i EU-retten forankrede ret til fri bevægelighed i værtslandet for sådanne personer forudsætter, at værtslandet har udstedt et opholdsdokument til dem i overensstemmelse med dette lands nationale lovgivning.

Den i EU-retten forankrede ret til fri bevægelighed for sådanne personer i værtslandet — som sidstnævnte har anerkendt i overensstemmelse med sin nationale lovgivning — dokumenteres ved udstedelsen af et sådant opholdsdokument.

1.2.3.6. Artikel 10, stk. 3: Familiemedlemmer, hvis ansøgning ikke er færdigbehandlet

Familiemedlemmer »i videre forstand« (svarende til artikel 3, stk. 2, i direktiv 2004/38/EF), som indgav en ansøgning i henhold til artikel 3, stk. 2, i direktiv 2004/38/EF om at slutte sig til rettighedshaveren i værtslandet inden overgangsperiodens udløb, men hvis ansøgninger (om enten indrejsetilladelse eller opholdsdokument) fortsat var under behandling ved overgangsperiodens udløb, er på samme måde beskyttet efter EU-reglerne om fri bevægelighed.

Deres ansøgninger skal behandles efter proceduren i artikel 3, stk. 2, i direktiv 2004/38/EF. Hvis ansøgningen imødekommes, indebærer det, at sådanne personer skal betragtes som personer, der er omfattet af aftalens artikel 10, stk. 2.

1.2.3.7. Artikel 10, stk. 4: Partnere i et »varigt« forhold

Partnere i et »varigt« forhold (personer, der er omfattet af artikel 3, stk. 2, litra b), i direktiv 2004/38/EF) til rettighedshaveren, men som opholdt sig uden for værtslandet ved overgangsperiodens udløb, kan støtte ret på aftalen.

Denne kategori omfatter alle andre længerevarende »varige« forhold, både forhold mellem personer af modsat køn og forhold mellem personer af samme køn. Kravet om, at forholdet skal være »varigt«, skal vurderes i lyset af direktivets formål om at bevare familiens enhed i bred forstand (se betragtning 6 til direktiv 2004/38/EF).

Sådanne personer skal være i et »varigt« forhold med rettighedshaveren ved overgangsperiodens udløb, og dette forhold skal stadig bestå på det tidspunkt, hvor de ønsker at tage ophold i værtslandet i kraft af aftalen.

Bestemmelsen omfatter også sådanne personer, der var i et »varigt« forhold med rettighedshaveren ved overgangsperiodens udløb, og som er gift med rettighedshaveren på det tidspunkt, hvor de ønsker at tage ophold i værtslandet i kraft af aftalen.

Deres ansøgninger skal behandles efter proceduren i artikel 3, stk. 2, i direktiv 2004/38/EF. Hvis en ansøgning imødekommes, indebærer det, at sådanne personer skal betragtes som personer, der er omfattet af aftalens artikel 10, stk. 2.

1.2.4. Artikel 10, stk. 5: Værtslandets undersøgelser

Værtslandet bør foretage en grundig undersøgelse af de personlige omstændigheder, når den i overensstemmelse med national lovgivning behandler en ansøgning om indrejse eller ophold fra et familiemedlem, der er omfattet af aftalens artikel 10, stk. 3 og 4 og begrunder afslag på ansøgning om indrejse eller ophold over for de pågældende. Alle afslag på en sådan ansøgning skal være behørigt begrundet.

1.3. Artikel 11 — Opholdets uafbrudte karakter

Ved artikel 11 sikres det, at personer, der er midlertidigt fraværende fra værtslandet ved overgangsperiodens udløb, stadig anses for at have lovligt ophold i værtslandet og dermed for at være beskyttet af aftalen, såfremt betingelsen om, at opholdet er »uafbrudt« er opfyldt. Dette er i overensstemmelse med aftalens artikel 9 og 10, der vedrører »ret til ophold« i værtslandet og ikke ret til tilstedeværelse i værtslandet.

Konkret betyder det, at en person, der allerede har tidsbegrænset opholdsret, mister den, hvis han eller hun har været fraværende i mere end fem år, jf. artikel 11, stk. 2, der henviser til femårsreglen i aftalens artikel 15, stk. 3. Personer, der endnu ikke har opholdt sig i det pågældende land i fem år, kan kun være fraværende i højst 6 måneder om året, jf. artikel 11, stk. 1, der henviser til opholdets uafbrudte karakter som omhandlet i aftalens artikel 15, stk. 2, som for sin del afspejler artikel 16, stk. 3, i direktiv 2004/38/EF.

Se nærmere oplysninger i aftalens artikel 15, stk. 2 og 3, om betingelserne for at anse opholdet for at være uafbrudt.

Som eksempel kan nævnes, at unionsborgere, der har erhvervet ret til tidsbegrænset ophold i værtslandet i henhold til direktiv 2004/38/EF, og som forlod værtslandet fire år før overgangsperiodens udløb, skal anses for at »udøve deres ret til ophold i overensstemmelse med EU-retten« (selv om de ikke længere har ret til tidsbegrænset ophold i henhold til direktiv 2004/38/EF) ved overgangsperiodens udløb, fordi de ikke har været fraværende i en periode på over fem på hinanden følgende år. De kan få tildelt den nye permanente opholdsstatus i værtslandet, forudsat at de ansøger herom inden for den frist, der er fastsat i aftalens artikel 18, stk. 1, litra b), første afsnit.

1.3.1. Tidligere opholdsperioder

Tidligere perioder med lovligt ophold i værtslandet efterfulgt af et længere fravær end tilladt tages ikke i betragtning.

Som eksempel kan nævnes, at en unionsborger, der har boet 20 år i Det Forenede Kongerige mellem 1990 og 2010, og som derefter forlod Det Forenede Kongerige, ikke betragtes som bosiddende i Det Forenede Kongerige i aftalens forstand. En sådan unionsborger har frivilligt forladt Det Forenede Kongerige og er forblevet uden for Det Forenede Kongerige lige siden, så han eller hun har ingen gældende opholdsret i kraft af aftalen.

1.3.2. Tidligere opholdsperioder efterfulgt af et længere fravær og derefter tilbagevenden til værtslandet inden overgangsperiodens udløb

En person, der tidligere har været fraværende i mere end fem år, men som vender tilbage til værtslandet inden overgangsperiodens udløb, begynder forfra med at optjene perioder med lovligt ophold, når han eller hun vender tilbage til værtslandet inden overgangsperiodens udløb.

1.4. Artikel 12 — Ikkeforskelsbehandling

Aftalens artikel 12 afspejler fuldt ud artikel 18 i TEUF og sikrer, at forskelsbehandling på grundlag af nationalitet er forbudt, når:

- a) situationen er omfattet af anden del af aftalen — dog med forbehold af særlige bestemmelser i anden del (såsom artikel 23, stk. 2), og

b) det går ud over dem, der nyder godt af aftalen.

Dette omfatter f.eks. studerendes ret til at skulle betale samme størrelse studiegebyrer som studerende, der er statsborgere i værtslandet.

2. AFSNIT II — RETTIGHEDER OG FORPLIGTELSE

KAPITEL 1 — RETTIGHEDER I FORBINDELSE MED BOPÆL, OPHOLDSDOKUMENTER

2.1. **Artikel 13 — Opholdsret**

2.1.1. *Anvendelsesområde*

De vigtigste materielle betingelser for retten til ophold i værtslandet for unionsborgere, statsborgere i Det Forenede Kongerige og deres respektive familiemedlemmer — uanset nationalitet — er fastsat i artikel 13, stk. 1-3.

Disse betingelser for at opnå opholdsret svarer i alt væsentligt til de betingelser, der gælder efter de EU-retlige regler om fri bevægelighed i relation til spørgsmålet om opholdsret.

Unionsborgere, statsborgere i Det Forenede Kongerige og deres respektive familiemedlemmer, uanset nationalitet, som har opnået ret til tidsbegrænset ophold inden overgangsperiodens udløb, bør ikke skulle opfylde forudgående betingelser som dem, der er fastsat i artikel 7 i direktiv 2004/38/EF.

De retsanvendende myndigheder råder ikke over skønsbeføjelser ved anvendelsen af de relevante regler, medmindre de er til fordel for den pågældende (se også aftalens artikel 38).

2.2. **Artikel 14 — Ret til ud- og indrejse**

2.2.1. *Artikel 14, stk. 1: Ud- og indrejse med gyldigt nationalt identitetskort eller pas*

Det fremgår af artikel 4, stk. 1, og artikel 5, stk. 1, i direktiv 2004/38/EF, at alle unionsborgere har ret til at forlade en medlemsstat og indrejse i en anden medlemsstat, uanset om de er statsborgere i den pågældende medlemsstat, eller de er bosat dér.

De af aftalen omfattede personers ret til at være fraværende fra værtslandet som fastsat i aftalens artikel 15, og deres ret til at fortsætte med at arbejde som grænsearbejder som fastsat i aftalens artikel 24 og 25, indebærer, at de har til at forlade henholdsvis værtslandet eller arbejdslandet og til at vende tilbage dertil.

Som det er tilfældet med direktiv 2004/38/EF, kræves der efter aftalens artikel 14, stk. 1, et gyldigt pas eller nationalt identitetskort for at kunne udøve sin ret til henholdsvis ind- og udrejse. Der kan ikke opstilles andre betingelser i national ret (f.eks. om at rejsedokumentet skal have en bestemt fremtidig gyldighed). Hvis retten til ind- og udrejse kan dokumenteres med forskellige rejsedokumenter, står det den af aftalen omfattede person frit for, hvilken form for dokumentation han eller hun vil benytte.

Med hensyn til anvendelsen af nationale identitetskort som rejsedokumenter henledes opmærksomheden på, at værtslandet i medfør af artikel 14, stk. 1, andet afsnit, kan beslutte, at nationale identitetskort efter fem år efter overgangsperiodens udløb kun kan accepteres, hvis de indeholder en chip, der opfylder Organisationen for International Civil Luftfarts gældende krav til biometrisk identifikation (ICAO-standarder, dokument 9303).

En sådan beslutning bør offentliggøres i god tid, jf. aftalens artikel 37, for at give de personer, der er omfattet af aftalen, mulighed for at anmode om udstedelse af et regelret nationalt identitetskort eller et gyldigt pas.

2.2.2. *Artikel 14, stk. 2: Indehavere af dokumenter, der er udstedt i medfør af aftalen*

Unionsborgere, statsborgere i Det Forenede Kongerige, deres familiemedlemmer og andre personer, der har bopæl i værtslandet i kraft af aftalen, har ret til at passere værtslandets grænser på de betingelser, der er fastsat i aftalens artikel 14, stk. 1, hvis de kan dokumentere, at de er omfattet af aftalen.

Personer, der er i besiddelse af dokumenter, der er udstedt i henhold til aftalens artikel 18 og 26, vil derfor være fritaget for krav om udrejsevisum, indrejsevisum eller lignende formaliteter (som omhandlet i artikel 4, stk. 2, og artikel 5, stk. 1, andet led, i direktiv 2004/38/EF), f.eks. en elektronisk rejsetilladelse).

2.2.3. Artikel 14, stk. 3: Indrejsevisum og betaling for ansøgninger om opholdstilladelse uden for landet

Aftalens artikel 14, stk. 3, afspejler reglerne i direktiv 2004/38/EF om indrejsevisum til familiemedlemmer til »mobile« unionsborgere i erkendelse af, at unionsborgernes ret at færdes og opholde sig frit i de øvrige lande — hvis retten skal udøves under objektive betingelser om frihed og værdighed — også bør indrømmes deres familiemedlemmer, uanset nationalitet (se betragtning 5 til direktiv 2004/38/EF).

Mens visa til kortvarigt ophold, der er omfattet af artikel 14, stk. 3, skal udstedes vederlagsfrit, er aftalen er ikke til hinder for, at værtslandet giver familiemedlemmer mulighed for at ansøge fra udlandet om en ny opholdsstatus i henhold til artikel 18. I dette tilfælde er det den person, der er omfattet af aftalens personelle anvendelsesområde, der frit kan vælge mellem et indrejsevisum eller et opholdsdokument. I så fald kan der opkræves en afgift for udstedelse af opholdsdokumenter, der attesterer den pågældendes opholdsstatus.

2.3. Artikel 15 — Ret til tidsbegrænset ophold

2.3.1. Artikel 15, stk. 1: Berettigelse

Aftalens artikel 15 afspejler artikel 16 i direktiv 2004/38/EF, der vedrører ret til tidsbegrænset ophold.

Personer, der ikke er berettiget til tidsbegrænset ophold i henhold til direktiv 2004/38/EF, kan ikke opnå permanent opholdstilladelse i henhold til aftalen. Dette har følgende konsekvenser:

- a) ophold, der er i overensstemmelse med EU-reglerne om fri bevægelighed, men som ikke opfylder betingelserne i direktiv 2004/38/EF (bemærk, at aftalens artikel 13 henviser til direktiv 2004/38/EF), medregnes ikke i forbindelse med erhvervelse af ret til tidsbegrænset ophold, jf. sag C-529/11, Alarape og Tijani
- b) den omstændighed, at man er i besiddelse af et gyldigt opholdsdokument, medfører ikke, at opholdet er lovligt i relation til erhvervelse af ret til tidsbegrænset ophold, jf. sag C-325/09, Dias
- c) en periode, hvor den pågældende har været fængslet, inden der er erhvervet ret til tidsbegrænset ophold, bevirker, at tiden sættes tilbage og en ny periode med fem års uafbrudt ophold skal tilbagelægges, jf. sag C-378/12, Onuekwere.

På samme måde har personer, der er berettiget til tidsbegrænset ophold i henhold til direktiv 2004/38/EF, ret til permanent opholdstilladelse efter aftalen. Dette har følgende konsekvenser:

- a) lovligt ophold betyder ophold, der opfylder betingelserne i direktiv 2004/38/EF, jf. forenede sager C-424 og 425/10, Ziolkowski og Szeja, og dets forgængere, jf. sag C-162/09, Lassal,
- b) »optjeningsperioden« skal ikke nødvendigvis gå umiddelbart forud for det tidspunkt, hvor retten til tidsbegrænset ophold påberåbes, jf. sag C-162/09, Lassal,
- c) ophold før et lands tiltrædelse af EU kan medregnes under visse omstændigheder, jf. forenede sager C-424/10 og C-425/10, Ziolkowski og Szeja.

Henvisningen til arbejdsperioder efter de EU-retlige regler om fri bevægelighed i aftalens artikel 15, stk. 1, og 16 henviser til beskæftigelsesperioder som omhandlet i artikel 17 i direktiv 2004/38/EF.

2.3.2. Artikel 15, stk. 2: Ophold på under fem år

For så vidt angår opholdets uafbrudte karakter anføres det i aftalens artikel 15, stk. 2, at dette skal fastlægges i overensstemmelse med artikel 16, stk. 3, og artikel 21 i direktiv 2004/38/EF.

Artikel 16, stk. 3, i direktiv 2004/38/EF er ganske vist udformet med henblik på at sikre, at det lovlige ophold har været uafbrudt med henblik på at opnå ret til tidsbegrænset ophold, men de samme regler gælder generelt for ophold inden for rammerne af aftalen — personer, der er omfattet af aftalen, kan være fraværende i nogen tid, uden at det påvirker den uafbrudte karakter af deres ophold i værtslandet.

Dette betyder, at opholdets uafbrudte karakter ikke påvirkes af følgende perioder med midlertidigt fravær:

- 1) fraværsperioder, der samlet set ikke overstiger seks måneder om året,
- 2) fraværsperioder, af længere varighed, der skyldes værnepligt (der er ingen tidsfrist), eller

- 3) én fraværsperiode af en varighed på højst tolv på hinanden følgende måneder, når der er tungtvejende grunde til dette fravær, såsom (opregningen er ikke udtømmende):
- graviditet og fødsel
  - alvorlig sygdom
  - studie- eller erhvervsuddannelse eller
  - udstationering i udlandet.

Som eksempel kan nævnes, at unionsborgere, der ankom til værtslandet fire år før overgangsperiodens udløb, arbejdede dér og blev udstationeret i udlandet af deres arbejdsgiver otte måneder før overgangsperiodens udløb, jf. punkt 3, litra d), ovenfor, bevarer deres ret til ophold ved overgangsperiodens udløb i kraft af de EU-retlige regler om unionsborgeres ret til fri bevægelighed i relation til aftalen og er berettiget til den nye opholdsstatus i værtslandet, forudsat at de vender tilbage til værtslandet, før deres fravær overstiger tolv på hinanden følgende måneder.

Dette betyder også, at opholdets uafbrudte karakter ophører, såfremt der træffes en afgørelse om at udvise den pågældende, og denne afgørelse fuldbyrdes på lovlig vis (som udgangspunkt ophører selve retten til ophold, når der træffes en afgørelse om at udvise den pågældende, der fuldbyrdes på lovlig vis).

En periode, hvor den pågældende har været fængslet, inden der er erhvervet ret til tidsubegrænset ophold, bevirker, at tiden sættes tilbage, og en ny periode med fem års uafbrudt og lovligt ophold skal tilbagelægges, jf. sag C-378/12, Onuekwere.

2.3.3. Artikel 15, stk. 3: Ophold på over fem år

I aftalens artikel 15, stk. 3, bestemmes det, at retten til tidsubegrænset ophold kun mistes ved fravær fra værtslandet i en periode, der overstiger fem på hinanden følgende år (se bemærkningerne til artikel 11 for så vidt angår af aftalen omfattede personer, der er fraværende ved overgangsperiodens udløb).

Retten til tidsubegrænset ophold efter aftalen kan også mistes, hvis der træffes en lovlig afgørelse om udvisning på grundlag af aftalens artikel 20. Et fængselsophold efter, at den pågældende har erhvervet ret til tidsubegrænset ophold, berører ikke retten til tidsubegrænset ophold, jf. sag C-145/09, Tsakouridis.

En ret til tidsubegrænset ophold, der er erhvervet inden udløbet af den overgangsperiode, som er angivet i aftalens artikel 11, skal forstås som en ret til tidsubegrænset ophold i henhold til EU-retten (artikel 16, stk. 1, eller 2, i direktiv 2004/38/EF), hvilket afgør, om den pågældende er omfattet af aftalen (den skal ikke forstås som en henvisning til retten til tidsubegrænset ophold, der er erhvervet i henhold til aftalen).

For at afspejle aftalens specifikke kontekst (i relation til hvilken det ikke er muligt blot at genudøve retten til at færdes og opholde sig frit, selv efter tabet af en tidligere ret til tidsubegrænset ophold) er aftalens artikel 11 mere vidtrækkende end reglen om, at man højst må være fraværende i to år, før retten til tidsubegrænset ophold i henhold til direktiv 2004/38/EF (artikel 16, stk. 4, i direktiv 2004/38/EF) fortabes, idet den maksimale grænse for fravær er fastsat til fem på hinanden følgende år. Denne forlængelse af fraværsperioder fra to til fem år (set i forhold til bestemmelserne i direktiv 2004/38/EF) giver de berørte personer mulighed for at bevare deres ret til tidsubegrænset ophold efter aftalen, når de vender tilbage til værtslandet efter en fraværsperiode på op til fem på hinanden følgende år.

Som eksempel kan nævnes, at unionsborgere, der har opnået ret til tidsubegrænset ophold i værtslandet på de vilkår, der er fastsat i aftalen, ved overgangsperiodens udløb, og som forlader værtslandet seks år efter overgangsperiodens udløb i en periode på fire år (f.eks. i forbindelse med en udstationering i udlandet), stadig kan vende tilbage til værtslandet og bevare deres ret til tidsubegrænset ophold og alle de rettigheder, der udspringer af aftalen.

2.4. Artikel 16 — Akkumulering af perioder

Aftalens artikel 16 supplerer artikel 15, idet den finder anvendelse i en situation, hvor de personer, der er omfattet af aftalen, endnu ikke har opnået ret til tidsubegrænset ophold inden overgangsperiodens udløb. En periode med lovligt ophold i overensstemmelse med de EU-retlige regler om fri bevægelighed, som en person har tilbagelagt inden overgangsperiodens udløb, medregnes ved opgørelsen af den opholdsperiode på 5 år, der skal være tilbagelagt for, at der kan erhverves ret til tidsubegrænset ophold. Det fremgår af artikel 16, at sådanne personer har ret til at få permanent opholdstilladelse efterfølgende (efter at have tilbagelagt en periode med lovligt ophold, der er tilstrækkelig lang).

2.5. Artikel 17 — Status og ændringer

2.5.1. Artikel 17, stk. 1: Ændring af status

I første del af artikel 17, stk. 1, bestemmes det, at EU-borgere og statsborgere i Det Forenede Kongerige, der har ret til ophold i værtslandet i henhold til aftalens artikel 13, stk. 1, kan ændre status og fortsat være omfattet af aftalen.

Deres opholdsret (tidsubegrænset/tidsbegrænset) efter aftalen påvirkes ikke, når de ændrer status (dvs. den EU-retlige bestemmelse om unionsborgernes ret til fri bevægelighed, som deres opholdsret er støttet på), så længe deres ophold opfylder betingelserne i aftalens artikel 13, stk. 1, (og dermed de EU-retlige regler om fri bevægelighed for unionsborgere). Det er også muligt at have mere end én status (f.eks. en studerende, der samtidig er arbejdstager).

En ændring af status får ingen konsekvenser (f.eks. udstedelse af et nyt opholdsdokument) og skal ikke indberettes til de nationale myndigheder.

Opregningen af de forskellige former for »status« i artikel 17, stk. 1 (studerende, arbejdstager, selvstændig erhvervsdrivende og økonomisk inaktiv person) er illustrativ og ikke udtømmende.

Selv om artikel 17, stk. 1, ligeledes finder anvendelse på personer, der er omfattet af aftalen, og som har opnået tidsubegrænset opholdstilladelse i henhold til aftalen, vil sådanne personer næppe nyde nogen effektiv beskyttelse efter denne bestemmelse, da deres opholdsstatus ikke længere er betinget og ikke kan blive betinget igen (se forskellen mellem ophold på grundlag af artikel 7 i direktiv 2004/38/EF og tidsubegrænset ophold på grundlag af artikel 16 eller 17 i direktiv 2004/38/EF).

2.5.1.1. Familiemedlemmers særlige situation

Familiemedlemmer, der har ret til ophold i værtslandet i henhold til aftalens artikel 13, stk. 2 eller 3, kan også ændre status og fortsat være omfattet af aftalen.

Ved artikel 17, stk. 1, andet punktum, forhindres de dog udtrykkeligt i at blive rettighedshavere (dvs. personer som omhandlet i aftalens artikel 10, stk. 1, litra a)-d)). I praksis betyder det, at de ikke har nogen selvstændig ret i medfør af aftalen til at kræve, at deres familiemedlemmer kan slutte sig til dem.

Denne begrænsning gælder kun personer, hvis opholdsstatus i henhold til aftalen *udelukkende* er afledt af deres egenskab af at være familiemedlemmer til rettighedshavere. Unionsborgere og statsborgere i Det Forenede Kongerige, der bor i værtslandet ved overgangsperiodens udløb, både i deres egenskab af familiemedlemmer og rettighedshavere (f.eks. en 20-årig søn af en østrigsk arbejdstager, som også arbejder i Det Forenede Kongerige), er ikke omfattet af artikel 17, stk. 1, andet punktum, og de har derfor samme rettigheder som dem, der tilkommer rettighedshaverne.

2.5.2. Artikel 17, stk. 2: Et barn, som ikke længere forsørges

I lighed med det, der gælder efter de EU-retlige regler om unionsborgernes frie bevægelighed, ophører familiemedlemmer til personer, der er omfattet af aftalen, hvis status er afledt af, at de forsørges af rettighedshaveren, ikke med at være omfattet af aftalen, når de ikke længere forsørges af dem, f.eks. fordi de gør brug af deres ret i henhold til artikel 22 til at udøve lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed i værtslandet.

I artikel 17, stk. 2, er det fastsat, at sådanne familiemedlemmer bevarer de samme rettigheder, selv om de ikke længere forsørges, uanset årsagen hertil.

På samme måde er familiemedlemmer til personer, der er omfattet af aftalen, hvis opholdsstatus er afledt af, at de er under 21 år, fortsat omfattet af aftalen, når de fylder 21 år.

2.6. Artikel 18 — Udstedelse af opholdsdokumenter

Som en fravigelse af de grundlæggende principper om unionsborgernes ret til fri bevægelighed er værtslandet i medfør af artikel 18 forpligtet til at træffe et valg — enten vælger de en ordning, hvorefter de berørte personer skal søge om ny opholdsstatus, jf. artikel 18, stk. 1, eller også vælger de en ordning, hvorefter de udsteder et dokument til de pågældende, der bekræfter deres ret til ophold, jf. artikel 18, stk. 4.

Inden for rammerne af en »bekræftelsesordning« (som omhandlet i direktiv 2004/38/EF), tildeles de berettigede en opholdsstatus direkte i medfør af lovgivningen, og der er intet krav om, at de skal følge en bestemt administrativ procedure. Med andre ord er »kilden« til deres opholdsstatus og de rettigheder, der følger heraf, den omstændighed, at de opfylder de EU-retlige betingelser for opholdsret — ingen afgørelse fra de nationale myndigheder er nødvendig for at opnå denne status, selv om man kan være forpligtet til at anmode om et opholdsdokument, hvorved denne status attesteres.

Inden for rammerne af en »ansøgningsordning« får de berørte kun tillagt en opholdsstatus, hvis de indgiver en ansøgning herom, og ansøgningen imødekommes. Med andre ord er »kilden« til deres opholdsstatus og de rettigheder, der følger heraf, den afgørelse, hvorved myndighederne tillægger dem denne status.

2.6.1. Artikel 18, stk. 1, første afsnit: »Ansøgningsordningen«

I artikel 18, stk. 1, er det fastsat, at værtslandet kan vælge en ordning, hvorefter de berørte personer skal søge om opholdsstatus.

Ifølge artikel 18, stk. 1, første afsnit, skal en person, der indgiver en ansøgning, opfylde betingelserne i aftalens anden del, afsnit II, for at få tildelt den nye opholdsstatus.

2.6.1.1. Opholdsdokument

Hvis ansøgeren opfylder betingelserne i afsnit II, er værtslandet i henhold til artikel 18, stk. 1, forpligtet til at udstede et opholdsdokument, hvorved den nye opholdsstatus attesteres. Der er ingen forskrifter om opholdsdokumentets udformning, men det er et krav efter artikel 18, stk. 1, litra q), at opholdsdokumentet indeholder en erklæring om, at det er udstedt i overensstemmelse med aftalen (således at indehaverne kan dokumentere, at de er omfattet af aftalen).

2.6.1.2. Digital form eller papirform

Ifølge artikel 18, stk. 1, har værtslandet mulighed for at udstede et digitalt dokument. Det betyder i det væsentlige, at de pågældendes opholdsstatus primært registreres i en database, der forvaltes af de nationale myndigheder, og at de får mulighed for at få adgang til og kontrollere deres status og lade interesserede parter få indsigt heri.

2.6.2. Artikel 18, stk. 1, litra a): Formålet med ansøgningen

De kompetente myndigheder skal træffe en afgørelse om, hvorvidt en ansøger har ret til den nye opholdsstatus i medfør af artikel 18, stk. 1, efter at have vurderet, om betingelserne i artikel 18, stk. 1, er opfyldt.

2.6.3. Artikel 18, stk. 1, litra b): Frister for og bekræftelse af ansøgningen

2.6.3.1. Frister

Ansøgninger om den nye opholdsstatus i henhold til artikel 18, stk. 1, skal indgives **senest inden for den frist, der er fastsat af værtslandet, som ikke må være kortere end seks måneder fra overgangsperiodens udløb** — medmindre artikel 18, stk. 1, litra c), finder anvendelse (se nedenfor). Denne frist skal gælde for alle, der er omfattet af aftalen, og som lovligt opholder sig i værtslandet ved overgangsperiodens udløb, herunder personer, der midlertidigt er fraværende på det tidspunkt, jf. aftalens artikel 15, stk. 2 og 3.

Familiemedlemmer og partnere i et »varigt« forhold, som ønsker at slutte sig til en unionsborger eller en statsborger i Det Forenede Kongerige efter overgangsperiodens udløb, skal ansøge om en ny opholdsstatus **inden tre måneder efter deres ankomst, eller senest seks måneder efter overgangsperiodens udløb, alt efter hvilken dato der er den seneste.**

2.6.3.2. Bekræftelse af ansøgningen

Der bør straks udstedes en bekræftelse på, at ansøgningen er indgivet, når den kompetente myndighed har modtaget ansøgningen. Denne bekræftelse må ikke forveksles med det nye opholdsdokument, og de nationale myndigheder er ifølge aftalen forpligtet til at bistå ansøgeren med at udfylde ansøgningskemaet, således at bekræftelsen kan udstedes.

Når en person har indgivet en ansøgning inden for de frister, der er fastsat i artikel 18, stk. 1, litra b), (sidste led i den indledende sætning i artikel 18, stk. 1), skal den kompetente myndighed tage følgende skridt:

- 1) den kompetente myndighed udsteder straks en bekræftelse af ansøgningen, jf. artikel 18, stk. 1, litra b), sidste punktum.
- 2) den kompetente myndighed sikrer sig, at ansøgningen er fuldstændig. Hvis dette ikke er tilfældet (f.eks. hvis der ikke foreligger dokumentation for den pågældendes identitet, eller hvis der skal betales et gebyr ved ansøgningens indgivelse, og gebyret ikke er betalt), hjælper den kompetente myndighed ansøgeren med at undgå eventuelle fejl eller udeladelser i ansøgningen, jf. artikel 18, stk. 1, litra o), før den meddeler afslag på ansøgningen,
- 3) hvis ansøgningen er fuldstændig, efterprøver den kompetente myndighed, om ansøgeren er berettiget til at opnå de rettigheder, der er fastsat i afsnit II,
- 4) hvis ansøgningen opfylder forskrifterne, udsteder den kompetente myndighed det nye opholdsdokument, jf. artikel 18, stk. 1, litra b).

Et afslag på en ansøgning kan prøves af domstolene eller anfægtes ved administrativ rekurs i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, litra r).

En ansøger anses for at have ret til ophold i henhold til aftalen, indtil den kompetente myndighed har truffet en endelig afgørelse i henhold til artikel 18, stk. 3.

2.6.3.3. Bekræftelse af ansøgningen

Bekræftelsen attesterer,

- a) at ansøgningen er blevet indgivet forskriftsmæssigt,
- b) at ansøgeren har opfyldt sin forpligtelse til at ansøge om en ny opholdsstatus,
- c) at ansøgeren anses for at have alle rettigheder efter aftalen, indtil der er truffet endelig afgørelse, jf. artikel 18, stk. 3.

I artikel 18, stk. 1, litra b), opstilles der ikke formkrav til bekræftelsen, idet det blot kræves, at ansøgningen udstedes (digitalt format accepteres også).

2.6.3.4. Ansøgninger, der indgives i udlandet

Ansøgninger om den nye opholdsstatus kan også indgives i udlandet, f.eks. af personer, der midlertidigt er fraværende, men betragtes som lovligt bosiddende i værtslandet (se bemærkningerne til aftalens artikel 15, stk. 2 og 3).

Ansøgninger fra udlandet kan også indgives af familiemedlemmer, der endnu ikke er bosiddende i værtslandet (se bemærkningerne til aftalens artikel 10, stk. 1, litra e), nr. ii) og iii), samt artikel 10, stk. 1, 3 og 4).

2.6.4. Artikel 18 stk. 1, litra c): Tekniske problemer og meddelelse heraf

Artikel 18, stk. 1, litra c), er møntet på den situation, hvor det er umuligt at indgive en ansøgning om den nye opholdsstatus på grund af tekniske problemer i værtslandet.

Hvis de tekniske problemer opstår i Det Forenede Kongerige, er det i en sådan situation de britiske myndigheder, der skal give meddelelse til Unionen i overensstemmelse med de gældende regler. Hvis de tekniske problemer opstår i en EU-medlemsstat, er det EU (som part i aftalen), der skal give meddelelse til Det Forenede Kongerige i overensstemmelse med de gældende regler. Fristen for indgivelse af en ansøgning om den nye opholdsstatus forlænges automatisk med et år, når der gives en meddelelse som omhandlet i dette stykke.

Hvis værtslandet afgiver en sådan meddelelse, skal den offentliggøre den. Værtslandet skal også i god tid stille passende offentlige oplysninger til rådighed for de berørte personer, da det berører deres status i værtslandet.

Artikel 18, stk. 1, litra c), har ingen retsvirkning, hvis der ikke gives nogen meddelelse, selv om der er tekniske problemer.

I denne forbindelse er aftalens artikel 5 om god tro særlig relevant, f.eks. for at vurdere, om de tekniske problemer er tilstrækkeligt alvorlige til at udløse meddelelsesproceduren, eller der blot er tale om midlertidige problemer (f.eks. et DDoS-angreb (Distributed Denial of Service) på de servere, der bruges til onlineansøgningsproceduren eller en strejke blandt de offentligt ansatte). Hvis der er tale om midlertidige problemer, kan det være mere hensigtsmæssigt at forlænge ansøgningsfristen via national lovgivning eller at give de berørte sikkerhed for, at deres forsinkede ansøgninger vil blive behandlet i henhold til artikel 18, stk. 1, litra d).

2.6.5. Artikel 18, stk. 1, litra d): Ansøgninger indgivet efter fristens udløb

Hvis en ansøgning om en ny opholdsstatus ikke indgives inden for den fastsatte frist, kan det have alvorlige konsekvenser i forbindelse med anvendelsen af en ansøgningsordning for ophold, jf. artikel 18, stk. 1. Det kan medføre, at det ikke bliver muligt at få den nye opholdsstatus, som ansøgeren ellers ville være berettiget til.

I henhold til artikel 18, stk. 1, litra d), kan de kompetente myndigheder ikke uden videre afvise ansøgninger, der er indgivet efter fristens udløb; det kræves, at de behandler sådanne ansøgninger, hvis der er »rimelige grunde« til, at fristen ikke er overholdt. Sådanne ansøgninger bør behandles i overensstemmelse med de øvrige bestemmelser i artikel 18, stk. 1.

De kompetente myndigheder bør først træffe beslutning om at tillade, at en ansøgning indgives efter fristens udløb, efter at de har vurderet alle omstændigheder og årsager til, at fristen ikke er overholdt.

Ved brug af kriteriet »rimelige grunde« indføres der en garanti, der mildner konsekvenserne af ikke at indgive en ansøgning inden for den fastsatte frist, som vil sikre, at ansøgninger, der indgives efter fristens udløb, behandles på en måde, der står i et rimeligt forhold til målet.

2.6.6. Artikel 18, stk. 1, litra g): Gebyrer for udstedelse af et opholdsdokument

Der kan som fastsat i artikel 25, stk. 2, i direktiv 2004/38/EF opkræves gebyrer for udstedelsen af det pågældende opholdsdokument.

Det indebærer, at disse gebyrer ikke må overstige de gebyrer, der er fastsat af værtslandet for udstedelse af tilsvarende dokumenter.

2.6.7. Artikel 18, stk. 1, litra h): Besiddelse af et dokument vedrørende tidsubegrænset ophold

Artikel 18, stk. 1, litra h), finder kun anvendelse, når en ansøger er i besiddelse af et gyldigt dokument vedrørende tidsubegrænset ophold, ikke når den pågældende har ret til tidsubegrænset ophold, men ikke er i besiddelse af et dokument, der beviser dette. Personer, der har ret til tidsubegrænset ophold, men ikke er i besiddelse af et dokument vedrørende tidsubegrænset ophold, vil skulle indgive deres ansøgning via standardproceduren i artikel 18, stk. 1.

Et dokument vedrørende tidsubegrænset ophold omfatter dokumenter, der er udstedt i henhold til direktiv 2004/38/EF, og alle lignende nationale indvandringssdokumenter såsom Det Forenede Kongeriges »Indefinite Leave to Remain«.

2.6.8. Artikel 18, stk. 1, litra i): Nationale identitetskort

Unionsborgere og statsborgere i Det Forenede Kongerige, der har behov for at kunne påvise deres nationalitet og identitet, kan fremlægge deres nationale identitetskort, selv hvis sådanne identitetskort ikke længere accepteres som rejsedokumenter i henhold til aftalens artikel 14, stk. 1.

Som det er tilfældet med direktiv 2004/38/EF kræves det i henhold til artikel 18, stk. 1, litra i), kun, at rejsedokumentet er gyldigt. Der kan ikke opstilles andre betingelser i national ret (f.eks. om at rejsedokumentet skal have en bestemt fremtidig gyldighed).

2.6.9. Artikel 18, stk. 1, litra j): Kopi af bilag

Artikel 18, stk. 1, litra j), er ikke til hinder for, at de nationale myndigheder, når det er objektivt begrundet, i særlige tilfælde kan kræve, at bestemte bilag skal fremlægges i original, når der er »rimelig tvivl om deres ægthed«.

2.6.10. Artikel 18, stk. 1, litra k)-m): Liste over bilag

Artikel 8, stk. 3 og 5, og artikel 10, stk. 2, i direktiv 2004/38/EF indeholder en udtømmende liste over bilag (se også betragtning 14 i direktiv 2004/38/EF), som værtsmedlemsstaten kan kræve, at unionsborgere og deres familiemedlemmer skal fremlægge sammen med deres ansøgninger om et bevis for registrering, jf. artikel 8, stk. 2, i direktiv 2004/38/EF, eller et opholdskort udstedt i henhold til artikel 10, stk. 1, i direktiv 2004/38/EF.

I direktiv 2004/38/EF fastsættes der imidlertid ikke en sådan udtømmende liste over bilag med hensyn til alle mulige situationer (f.eks. opholdsdokumenter udstedt til arbejdstagere, der bevarer deres status som arbejdstagere, eller til familiemedlemmer, der bevarer deres ret til ophold, jf. artikel 12 eller 13 i direktiv 2004/38/EF) eller andre opholdsdokumenter, der udstedes i henhold til direktiv 2004/38/EF (bevis for ret til tidsubegrænset ophold udstedt i henhold til artikel 19, stk. 1, i direktiv 2004/38/EF eller tidsubegrænset opholdskort udstedt i henhold til artikel 20 i direktiv 2004/38/EF).

I aftalens artikel 18, stk. 1, litra k)-n), gengives fremgangsmåden i direktiv 2004/38/EF med hensyn til bilag. Når direktiv 2004/38/EF indeholder bestemmelser om en udtømmende liste over bilag, gør aftalen det også.

Aftalens artikel 18, **stk. 1, litra k)**, finder anvendelse på rettighedshavere med ophold i værtslandet ved overgangsperiodens udløb. Bestemmelsen er baseret på artikel 8, stk. 3, i direktiv 2004/38/EF.

For så vidt angår aftalens artikel 18, stk. 1, litra k), nr. iii), »en institution, der er godkendt eller finansieret af værtslandet« svarer det til artikel 7, stk. 1 litra c), første led, i direktiv 2004/38/EF.

Aftalens artikel 18, **stk. 1, litra l)**, finder anvendelse på familiemedlemmer til rettighedshavere (herunder medlemmer af den »udvidede« familie), der allerede havde ophold i værtslandet ved overgangsperiodens udløb. Bestemmelsen er baseret på artikel 8, stk. 5, og artikel 10, stk. 2, i direktiv 2004/38/EF og er tilpasset til det forhold, at de pågældende familiemedlemmer allerede har ophold i værtslandet og ikke indrejser fra udlandet.

Aftalens artikel 18, **stk. 1, litra m**), finder anvendelse på familiemedlemmer til rettighedshavere, som ikke havde ophold i værtslandet ved overgangsperiodens udløb. Bestemmelsen er baseret på artikel 8, stk. 5, og artikel 10, stk. 2, i direktiv 2004/38/EF.

Aftalens artikel 18, **stk. 1, litra n**), er en opsamlingsbestemmelse, der dækker alle de tilfælde, hvor stk. 1, litra k)-m), ikke finder anvendelse. Bestemmelsen er støttet på princippet i direktiv 2004/38/EF om, at administrativ praksis, der udgør en urimelig hindring for udøvelsen af retten til ophold, bør undgås. Personer, der er omfattet af bestemmelsen, kan kun anmodes om at fremlægge bevis for, at de opfylder betingelserne, herunder bevis for ophold, men intet andet.

Eksempel: Børn af to rettighedshavere, der fødes efter udløbet af overgangsperiodens udløb, skal blot påvise, at de er børn af rettighedshaverne. De vil derfor skulle fremlægge følgende dokumenter sammen med deres ansøgninger:

- *et gyldigt pas (eller identitetskort, hvis de unionsborgere) for at fastslå deres identitet*
- *bevis for familiemæssig tilknytning til forældrene (f.eks. en fødselsattest) med henblik på at fastslå deres familiemæssige tilknytning som »kilden« til deres rettigheder*
- *bevis for, at deres forældre er rettighedshavere (f.eks. deres opholdsdokumenter, som er udstedt i medfør af aftalen) for at fastslå, at deres »kilde« til rettigheder er to rettighedshavere og*
- *[hvis de er over 21 år, når de ansøger] bevis for, at rettighedshaverne har forsørgerpligt over dem.*

Det står ansøgerne frit at vælge, hvilket bilag de fremlægger — værtslandet kan ikke pålægge dem at fremlægge bestemte dokumenter og nægte at acceptere ansøgninger, der ledsages af andre dokumenter.

2.6.11. Artikel 18, stk. 1, litra o): Hjælp til ansøgere

Ved aftalens artikel 18, stk. 1, litra o), sikres det, at de kompetente myndigheder hjælper ansøgere med at udfylde ansøgninger og fremlægge de fornødne dokumenter. Ansøgere skal have mulighed for at forelægge yderligere dokumentation og for at rette op på eventuelle mangler, fejl eller udeladelser (f.eks. hvis en persons identitet ikke er dokumenteret, eller hvis der opkræves et gebyr for at indgive en ansøgning, og det relevante gebyr ikke blevet betalt) i deres ansøgninger. Dette er en vigtig garanti i en ansøgningsordning for ophold, fordi ansøgerne ved overgangsperiodens udløb ellers ikke vil være berettiget til at ansøge igen i henhold til aftalen.

Når værtslandet anvender stk. 1, litra o), bør det være særlig opmærksomt på sårbare borgere (f.eks. ældre, ikkedigitale borgere eller plejekrævende personer/personer på institutioner).

2.6.12. Artikel 18, stk. 1, litra p): Kontrol af strafferegistre

Ved artikel 18, stk. 1, litra p), får værtslandet mulighed for at indføre en ny ordning for konsekvens kontrol af strafferegistre.

En sådan konsekvent kontrol er accepteret i aftalen på grund af den helt særlige kontekst.

Det kan kræves af ansøgere, at de selv angiver tidligere straffedomme, som på ansøgningstidspunktet fremgår af deres straffeattest i overensstemmelse med domsstatens ret. Udstået straf bør ikke være en del af denne egenerklæring. Domsstaten kan være et hvilket som helst land i verden.

Afgivelse af en usandfærdig erklæring indebærer ikke i sig selv, at rettighederne i medfør af aftalen fortabes — det kan dog have konsekvenser i relation til reglerne om den offentlige orden eller om svig. I sådanne tilfælde påhviler bevisbyrden de nationale myndigheder. Værtslandet kan også fastsætte bestemmelser om forholdsmæssige sanktioner, der finder anvendelse på usandfærdige erklæringer.

Artikel 18, stk. 1, litra p), forhindrer ikke værtslandet i — selv konsekvent — at kontrollere sin egen strafferegisterdatabase.

Der kan anmodes om kontrol af andre staters strafferegisterdatabaser, men kun hvis det anses for nødvendigt og sker i overensstemmelse med proceduren i artikel 27, stk. 3, i direktiv 2004/38/EF, i henhold til hvilken sådanne forespørgsler ikke må afgives rutinemæssigt.

Kontrol af strafferegistre og sikkerhedskontrol i henhold til artikel 18, stk. 1, litra p), svarer til den kontrol af hensyn til den offentlige orden eller den offentlige sikkerhed, der foretages i medfør af kapitel VI i direktiv 2004/38/EF med henblik på at begrænse rettigheder, jf. aftalens artikel 20, stk. 1.

Alle restriktive foranstaltninger på grundlag af kontrol af strafferegistre og sikkerhedskontrol i henhold til artikel 18, stk. 1, litra p), skal være i overensstemmelse med bestemmelserne i aftalens artikel 18, stk. 1, litra r), og artikel 20 og 21.

2.6.13. Artikel 18, stk. 1, litra q): Erklæring i den nye opholdstilladelse

Det eneste formkrav, der gælder inden for rammerne af aftalen er, at det nye opholdsdokument skal indeholde en erklæring, der viser, at retsgrundlaget for dokumentindehaverens rettigheder er aftalen.

2.6.14. Artikel 18, stk. 1, litra r): Prøvelse

Ved artikel 18, stk. 1, litra r), sikres det, at alle afgørelser, der træffes med henblik på en ansøgning om ny opholdsstatus, jf. artikel 18, stk. 1, litra a), kan anfægtes af den pågældende person i form af en retlig eller administrativ prøvelse, hvor det undersøges, om afgørelsen er lovlig, og der tages stilling til de faktiske omstændigheder og andre forhold, der er lagt til grund for afgørelsen.

2.6.15. Artikel 18, stk. 2: Opholdsrettigheder, der anses for at gælde

Uden at det berører restriktionerne i aftalens artikel 20 kan værtslandets myndigheder eller enhver økonomisk eller ikkeøkonomisk aktør ikke anvende restriktive foranstaltninger før udløbet af fristen for indgivelse af ansøgninger om ny opholdsstatus, jf. artikel 18, stk. 1, litra b).

2.6.16. Artikel 18, stk. 3: Ret til ophold, der anses for at gælde, indtil der er truffet endelig afgørelse

Uden at det berører restriktionerne i aftalens artikel 20, kan værtslandets myndigheder eller enhver økonomisk eller ikkeøkonomisk aktør ikke anvende restriktive foranstaltninger, før der er truffet endelig afgørelse om en ansøgning, jf. artikel 18, stk. 1, litra b).

Denne beskyttelsesklausul sikrer, at ansøgerens status beskyttes, indtil:

- a) de nationale myndigheder træffer afgørelse om ansøgningen (garanti mod administrative forsinkelser)
- b) de nationale domstole træffer afgørelse om begæringen om prøvelse (garanti mod forkerte afgørelser og forsinkelser i de retslige procedurer).

2.6.17. Artikel 18, stk. 4: Bekræftende procedure

Aftalens artikel 18, stk. 4, afspejler artikel 25, stk. 1, i direktiv 2004/38/EF, da bestemmelsen giver værtslande mulighed for fortsat at anvende bekræftelsesordningen, dvs. at det nye opholdsdokument ikke skal være en betingelse for at have lovligt ophold i værtslandet.

Hvis værtslandet beslutter at gøre dette, finder bestemmelserne i direktiv 2004/38/EF om f.eks. frister, gebyrer, bilag og de opholdsdokumenter, der skal udstedes, anvendelse.

Personer, der er berettiget til en ny opholdsstatus, **bør ved ansøgning herom have ret til at få udstedt et opholdsdokument** (som kan være i digital form), som indeholder en erklæring om, at det er udstedt i overensstemmelse med aftalen.

2.7. Artikel 19 — Udstedelse af opholdsdokumenter i overgangsperioden

2.7.1. Artikel 19, stk. 1: Anvendelse i overgangsperioden

Det følger af aftalens artikel 127, at EU-reglerne om fri bevægelighed fortsat gælder indtil overgangsperiodens udløb.

Det er dog allerede i overgangsperioden muligt at ansøge om det nye opholdsdokument, der afføder rettigheder, jf. artikel 18, stk. 1, og det bekræftende opholdsdokument, jf. artikel 18, stk. 4, (aftalens artikel 19 og 185).

Beslutningen om at indføre en sådan frivillig anvendelse af ordningen for den nye opholdsstatus, der er omhandlet i artikel 18, stk. 1, påvirker ikke anvendelsen af EU-reglerne om fri bevægelighed.

Indgivelse af en ansøgning om den nye opholdsstatus, jf. artikel 18, stk. 1, i overgangsperioden forhindrer ikke ansøgere i samtidig at ansøge om et opholdsdokument i henhold til direktiv 2004/38/EF.

På samme måde fritager beslutningen om at indføre en frivillig ordning ikke værtslandet for dets forpligtelser i henhold til EU-reglerne om fri bevægelighed såsom at tage stilling til endnu ikke færdigbehandlede ansøgninger eller at behandle nye ansøgninger.

2.7.1.1. Forlængelse af EU-Domstolens saglige kompetence

I medfør af aftalens artikel 158, stk. 1, begynder den otteårige periode, hvori Det Forenede Kongeriges domstole kan anmode EU-Domstolen om en præjudiciel afgørelse i forbindelse med afgørelser om ansøgninger efter artikel 18, stk. 1 eller 4, eller artikel 19, at løbe fra den dato, hvorfra artikel 19 finder anvendelse (dvs. 1.2.2020).

Selv om den administrative ansøgningsprocedure i henhold til artikel 18 kan »flyttes fremad« i tid og finde anvendelse, er andre af aftalens bestemmelser, som den administrative ansøgningsprocedure hviler på (f.eks. dem, der vedrører det personelle og det stedlige anvendelsesområde for artikel 9-11), eller som anvendes i forbindelse hermed, eller som den udløser (såsom alle proceduremæssige garantier mod restriktive afgørelser eller betingelser for opretholdelse af den nye opholdsstatus) endnu ikke i kraft.

Det nødvendiggør visse tilpasninger, uden hvilke artikel 19 ville miste enhver effektiv virkning. Disse tilpasninger kan kræve, at værtslande, der vælger at indføre den i artikel 19 omhandlede frivillige ordning, skal gengive alle de nødvendige, men endnu ikke gældende bestemmelser i aftalens anden del nøjagtigt i deres nationale lovgivning, for at de kan få virkning med henblik på anvendelsen af den frivillige ordning.

Ved aftalens artikel 131 sikres det, at EU-institutionerne i overgangsperioden bevarer de beføjelser, som EU-retten tillægger dem i forhold til Det Forenede Kongerige for så vidt angår fortolkningen og anvendelsen af artikel 19. EU-Domstolen bevarer også sin fulde kompetence.

2.7.2. Artikel 19, stk. 2: Virkning af at imødekomme eller give afslag på en ansøgning

Det kan være ønskeligt for ansøgere at indgive en ansøgning inden for rammerne af den frivillige ansøgningsordning for snarest muligt at opnå retssikkerhed for så vidt angår deres status, selv om afgørelsen træder i kraft senere (eftersom en gunstig afgørelse ikke kan tilbagekaldes inden overgangsperiodens udløb, jf. artikel 19, stk. 3).

Det følger af artikel 19, stk. 2, at afgørelser — både positive og negative — som træffes inden for rammerne af proceduren i artikel 18, stk. 1, dvs. inden for rammerne af ansøgningsordningen, ingen virkning vil have før efter overgangsperiodens udløb, hvilket betyder, at sådanne afgørelser vil være gyldige, men de vil først få retsvirkning senere, da ansøgerne vil være omfattet af sideløbende rettigheder til fri bevægelighed.

På samme måde kan et afslag på en ansøgning indgivet inden for rammerne af proceduren i artikel 18, stk. 1, være et varsel til en ansøger om, at der er behov for visse ændringer, for at de kan opnå den nye opholdsstatus — disse ændringer kan foretages frem til udgangsperiodens udløb, og personen kan på ny ansøge som fastsat i artikel 19, stk. 4.

Et opholdsdokument, der udstedes i henhold til artikel 18, stk. 4, bliver straks gyldigt og kan anvendes (det har trods alt kun bekræftende virkning). Det påvirker ikke ansøgernes parallelle rettigheder til fri bevægelighed. Selv om et afslag på en ansøgning inden for rammerne af den frivillige bekræftelsesordning straks bliver gyldigt, påvirker det på samme måde heller ikke ansøgernes parallelle rettigheder til fri bevægelighed i henhold til EU-reglerne.

2.7.3. Artikel 19, stk. 3: Ingen inddragelse af tildelt opholdsstatus i overgangsperioden

Artikel 19, stk. 3, er til hinder for, at værtslandet inddrager den opholdsstatus, der blev indrømmet inden for rammerne af den frivillige ansøgningsordning inden overgangsperiodens udløb. Det er kun muligt for værtslandet at gøre dette af hensyn til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller folkesundheden eller i tilfælde af misbrug eller svig, jf. bestemmelserne i direktiv 2004/38/EF, som finder tilsvarende anvendelse.

Denne bestemmelse har til formål at sikre, at ansøgerne ikke løber nogen risiko ved at ansøge tidligt i overgangsperioden, for hvis ansøgningen først er imødekommet, kan afgørelsen herom ikke underkastes en fornyet prøvelse af administrative grunde (dvs. dem, der vedrører betingelserne i tilknytning til retten til ophold).

Inden for rammerne af ordningen i artikel 18, stk. 4, (bekræftende procedure) er det op til de nationale myndigheder at inddrage udstedte opholdsdokumenter eller den tildelte opholdsstatus, men dette berører ikke i sig selv den pågældende persons ret til ophold.

2.7.4. Artikel 19, stk. 4: Fornyede ansøgninger

Ved artikel 19, stk. 4, sikres det, at ansøgere, der får afslag på den nye opholdsstatus i henhold til artikel 18, stk. 1, inden overgangsperiodens udløb, kan ansøge på ny inden for fristen i artikel 18, stk. 1, litra b).

Retten til at ansøge igen i overgangsperioden er omfattet af procedurerne for prøvelse i artikel 18, stk. 1, litra r).

2.7.5. Artikel 19, stk. 5: Prøvelse

Alle ansøgere har alle de rettigheder til prøvelse, der er fastsat i kapitel VI i direktiv 2004/38/EF.

2.8. Artikel 20 — Begrænsninger i retten til ophold

Artikel 20 omfatter alle personer, der udøver deres rettigheder i henhold til aftalens andel del, afsnit II, dvs. den omfatter også f.eks. grænsearbejdere, familiemedlemmer og medlemmer af en »udvidet« familie.

2.8.1. Hvad forstås ved adfærd?

Artikel 20, stk. 1 og 2, bringes i anvendelse som følge af de pågældende personers adfærd. Begrebet adfærd inden for rammerne af aftalen er baseret på kapitel VI i direktiv 2004/38/EF (for yderligere oplysninger henvises til Kommissionens retningslinjer for en bedre gennemførelse og anvendelse af direktiv 2004/38/EF — COM(2009) 313 final, afsnit 3.2).

2.8.2. Adfærd før og efter overgangsperiodens udløb

I artikel 20, stk. 1 og 2, fastsættes to forskellige ordninger, der regulerer den måde, hvorpå adfærd, der udgør en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel mod den offentlige orden eller den offentlige sikkerhed, skal behandles, afhængigt af om adfærden fandt sted før eller efter overgangsperiodens udløb.

I artikel 20, stk. 1, er der fastsat en klar forpligtelse (»tages hensyn til«) til at anvende kapitel VI i direktiv 2004/38/EF på bestemte faktiske omstændigheder, mens artikel 20, stk. 2, muliggør anvendelsen af nationale indvandringsregler på faktiske omstændigheder, der indtraf efter overgangsperiodens udløb.

Formålet med artikel 20, stk. 1 og 2, er derfor at adskille handlinger, der fandt sted før og efter overgangsperiodens udløb. De nationale indvandringsregler bør ikke anvendes, ikke engang delvis, på handlinger, der er omfattet af aftalens artikel 20, stk. 1. Alle afgørelser om at begrænse retten til ophold på grund af adfærd, der fandt sted efter overgangsperiodens udløb, skal dog træffes i overensstemmelse med national lovgivning.

2.8.3. Fortsat adfærd

Under visse omstændigheder kan de berørte personer **fortsætte en adfærd** (dvs. en adfærd, hvis individuelle elementer udføres med et enkelt formål, er forbundet, fordi de udføres på samme eller lignende vis, og er karakteriseret af et tæt sammenfald mellem tidspunktet og målet for angrebet), **som begynder inden overgangsperiodens udløb og fortsætter derefter**.

Hvis denne adfærd fortsætter, vil de nationale myndigheder, der efter overgangsperiodens udløb skal tage stilling til, om der kan anvendes restriktive foranstaltninger over for en person, sandsynligvis stå over for bl.a. følgende scenarier.

- Alle de handlinger, som den pågældende har foretaget efter overgangsperiodens udløb, er i sig selv tilstrækkelige til at vedtage en restriktiv foranstaltning i medfør af de nationale indvandringsregler — i så tilfælde kan der vedtages foranstaltninger på grundlag af artikel 20, stk. 2.
- Alle de handlinger, som den pågældende har foretaget efter overgangsperiodens udløb, er ikke i sig selv tilstrækkelige til at vedtage foranstaltninger i medfør af de nationale indvandringsregler — i så tilfælde kan der ikke vedtages foranstaltninger på grundlag af artikel 20, stk. 2.
- I det tilfælde, der er nævnt under b), kan de nationale myndigheder ikke desto mindre med hjemmel i artikel 20, stk. 1, undersøge, om alle handlingerne før overgangsperiodens udløb vil berettige restriktioner af hensyn til den offentlige orden eller den offentlige sikkerhed. Ved denne vurdering kan der, for så vidt den skal godtgøre den fare, som den pågældendes personlige adfærd udgjorde, også tages hensyn til de handlinger, der fandt sted efter overgangsperiodens udløb.

I forbindelse med hver enkelt restriktiv foranstaltning skal der nøje tages hensyn til omstændighederne i den konkrete sag.

2.8.4. Artikel 20, stk. 3 og 4: Misbrug af rettigheder eller svigagtige eller uberettigede ansøgninger

Artikel 20, stk. 3 og 4, giver værtslandet adgang til at udsende ansøgere, som har misbrugt deres rettigheder eller har udvist svig for at opnå rettigheder i henhold til aftalen, fra deres område.

En sådan udsendelse kan endda finde sted, inden der er truffet endelig afgørelse i en sag om retslig prøvelse af et afslag på en ansøgning, men den skal opfylde betingelserne i artikel 31 i direktiv 2004/38/EF.

Det betyder, at de berørte personer ikke må udsendes fra værtslandet, hvor de har anfægtet en afgørelse om udsendelse og fremsat begæring om udsættelse af fuldbyrdelsen af afgørelsen om udsendelse.

Den faktiske udsendelse må ikke finde sted, før begæringen om udsættelse af fuldbyrdelsen af afgørelsen om udsendelse er blevet behandlet, undtagen i en af følgende situationer:

- a) hvis afgørelsen om udsendelse er truffet på grundlag af en tidligere retsafgørelse
- b) hvis de pågældende personer tidligere har haft adgang til domstolsprøvelse
- c) hvis afgørelsen om udsendelse er bydende nødvendig af hensyn til den offentlige sikkerhed, jf. artikel 28, stk. 3, i direktiv 2004/38/EF.

Hvis det i national ret er fastsat, at fuldbyrdelsen af afgørelser om udsendelse uden videre (*ex lege*) udsættes ved begæring om prøvelse, er der ikke behov for at begære udsættelse af fuldbyrdelsen af afgørelsen om udsendelse.

I henhold til artikel 31, stk. 4, i direktiv 2004/38/EF **kan værtslandet beslutte, at personer i udsendelsesposition ikke må opholde sig på deres område, mens prøvelsen af afgørelsen om udsendelse pågår**, men det kan ikke forhindre dem i at varetage deres interesser personligt, undtagen hvis deres tilstedeværelse kan forårsage alvorlige forstyrrelser af den offentlige orden eller den offentlige sikkerhed.

2.9. Artikel 21 — Garantier og klageadgang

Denne bestemmelse omfatter alle situationer, hvor retten til ophold i medfør af aftalen kan begrænses eller nægtes.

Ved denne bestemmelse sikres det, at de proceduremæssige garantier i kapitel VI i direktiv 2004/38/EF fuldt ud finder anvendelse i alle situationer, dvs.:

- a) misbrug og svig (artikel 35 i direktiv 2004/38/EF)
- b) foranstaltninger truffet af hensyn til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller folkesundheden (kapitel VI i direktiv 2004/38/EF) eller i overensstemmelse med national lovgivning og
- c) foranstaltninger, der træffes af alle andre årsager (artikel 15 i direktiv 2004/38/EF), som omfatter situationer, som f.eks. når en ansøgning om et opholdsdokument ikke accepteres, når der gives afslag på en ansøgning, fordi ansøgeren ikke opfylder de betingelser, der er knyttet til retten til ophold, eller afgørelser, der træffes med den begrundelse, at den pågældende ikke længere opfylder de betingelser, der er knyttet til retten til ophold (*som f.eks. hvis en unionsborger, der ikke er erhvervsaktiv, bliver en urimelig byrde for værtslandets sociale sikringsordning*).

Ved bestemmelsen sikres det desuden, at de materielle garantier i kapitel VI i direktiv 2004/38/EF fuldt ud finder anvendelse med hensyn til en afgørelse om restriktioner, der er truffet på grundlag af en adfærd, der fandt sted før overgangsperiodens udløb.

I overensstemmelse med EU-Domstolens praksis vedrørende EU-rettens generelle principper skal afgørelser om restriktioner, der træffes efter national lovgivning, også være i respekt med proportionalitetsprincippet og de grundlæggende rettigheder såsom retten til familieliv.

2.10. Artikel 22 — Tilknyttede rettigheder

Ved denne bestemmelse beskyttes familiemedlemmers ret til uanset deres nationalitet at tage beskæftigelse eller nedsætte sig som selvstændige erhvervsdrivende i værtslandet, jf. artikel 23 i direktiv 2004/38/EF.

Det betyder, at både familiemedlemmer, som ikke var arbejdstagere før overgangsperiodens udløb, men som bliver arbejdstagere herefter, og familiemedlemmer, der allerede var arbejdstagere i værtslandet eller arbejdslandet (grænsearbejdere), er beskyttet af aftalen.

2.11. Artikel 23 — Ligebehandling

Denne bestemmelse afspejler artikel 24 i direktiv 2004/38/EF, hvori der fastsættes en særlig regel om ligebehandling i forhold til aftalens artikel 11.

Den samme regel »udvides« til også at omfatte familiemedlemmer med ret til (tidsbegrænset) ophold i værtslandet. De skal behandles som statsborgere i værtslandet, ikke som familiemedlemmer til statsborgere i værtslandet.

De samme undtagelser som i artikel 24, stk. 2, i direktiv 2004/38/EF finder anvendelse.

KAPITEL 2 — ARBEJDSSTAGERES OG SELVSTÆNDIGE ERHVERVSDRIVENDES RETTIGHEDER

2.12. Artikel 24 — Arbejdstageres rettigheder

2.12.1. Artikel 24, stk. 1: Rettigheder

Ved aftalens artikel 24, stk. 1, sikres alle arbejdstagere, der er omfattet af aftalen, herunder dem, der ændrer status til arbejdstager efter udløbet af overgangsperioden (se også aftalens artikel 17, stk. 1, og artikel 22), de rettigheder, arbejdstagere har på grundlag af EU-retten. Andre kategorier af personer, der er omfattet af aftalen, er ikke omfattet af denne artikel.

2.12.1.1. Begrænsninger

De samme begrænsninger af hensyn til **den offentlige orden, den offentlige sikkerhed og folkesundheden**, der er fastsat i artikel 45, stk. 3, i TEUF, finder anvendelse.

Aftalen omfatter ikke ansættelse i den offentlige sektor, jf. artikel 45, stk. 4, i TEUF. Værtslandet eller arbejdslandet kan derfor forbeholde deres egne statsborgere adgangen til stillinger, der indebærer udøvelse af offentlig myndighed og beskyttelse af statens almene interesser, hvis denne begrænsning ikke er i strid med artikel 45, stk. 4, i TEUF, jf. sag C-270/13 Haralambidis.

2.12.1.2. Stk. 1, litra a) -h): En ikkeudtømmende liste over rettigheder

Arbejdstagere har hele den vifte af rettigheder, der følger af artikel 45 i TEUF og forordning (EU) nr. 492/2011. Rettighederne i aftalens artikel 24, stk. 1, har samme anvendelsesområde og betydning som fastsat i artikel 45 i TEUF og forordning (EU) nr. 492/2011.

Listen over arbejdstagerrettigheder i aftalens artikel 24, stk. 1, er ikke udtømmende, og enhver udvikling i disse rettigheder som følge af EU-Domstolens fremtidige fortolkninger af artikel 45 i TEUF vil derfor være omfattet (for så vidt angår Det Forenede Kongerige skal de retslige og administrative myndigheder tage »behørigt hensyn« til EU-Domstolens relevante praksis efter overgangsperiodens udløb). Det betyder f.eks., at en arbejdstager ud over de punkter, der er omhandlet i aftalens artikel 24, stk. 1, opretholder retten til at skifte arbejde og søge efter nyt arbejde i arbejdslandet, jf. artikel 45 i TEUF.

2.12.2. Artikel 24, stk. 2: En arbejdstagers barns ret til at færdiggøre en uddannelse

Ved aftalens artikel 24, stk. 2, beskyttes arbejdstageres børns ret til at færdiggøre deres uddannelse i værtslandet. Et barn, hvis forælder er statsborger i et EU-land eller i Det Forenede Kongerige, og som arbejdede i værtslandet og var omfattet af udtrædelsesaftalen, kan fortsat opholde sig i værtslandet og færdiggøre sin uddannelse der, selv efter at dennes forælder er ophørt med at have lovligt ophold i værtslandet (dvs. har forladt værtslandet, er afgået ved døden eller ikke længere opfylder betingelserne for lovligt ophold, se f.eks. sag C-310/08 Ibrahim og sag C-480/08 Teixeira). Det pågældende barn har også ret til at blive ledsaget af en primær omsorgsperson, så længe barnet er mindreårigt, og selv efter myndighedsalderen, hvis den primære omsorgspersons tilstedeværelse og omsorg er nødvendig, for at barnet kan færdiggøre sin uddannelse.

2.12.3. Artikel 24, stk. 3: Grænsearbejdere

Grænsearbejdere kan fortsætte deres arbejde i arbejdslandet, hvis de gjorde det ved overgangsperiodens udløb.

Hvis de ophørte med at arbejde inden overgangsperiodens udløb, kan de bevare deres status som arbejdstagere i arbejdslandet, hvis de opfylder en af de betingelser, der er fastsat i artikel 7, stk. 3, litra a), b), c) eller d), i direktiv 2004/38/EF, uden dog at have skiftet bopæl til arbejdslandet. Det betyder, at de er omfattet af de relevante rettigheder som fastsat i aftalens artikel 24, stk. 1, litra a)-h).

Grænsearbejdere bevarer deres status i arbejdslandet, hvis de:

- a) er midlertidig uarbejdsdygtige som følge af sygdom eller ulykke
- b) er uforskyldt arbejdsløse efter at have haft lønnet beskæftigelse i mere end et år, og dette er behørigt godtgjort, og har tilmeldt sig arbejdsformidlingen som arbejdssøgende
- c) er uforskyldt arbejdsløse efter udløbet af en tidsbegrænset arbejdskontrakt på under et år, og dette er behørigt godtgjort, eller uforskyldt har mistet deres arbejde i løbet af de første tolv måneder og har tilmeldt sig arbejdsformidlingen som arbejdssøgende (i så tilfælde bevarer de deres status som arbejdstagere i mindst seks måneder) eller
- d) de påbegynder en erhvervsuddannelse (for personer, der frivilligt har været arbejdsløse, skal uddannelsen være knyttet til den tidligere beskæftigelse).

Det fremgår af EU-Domstolens praksis, jf. sag C-507/12 Saint Prix, at opregningen af omstændigheder, hvorunder status som arbejdstager kan bevares, **ikke er udtømmende**.

2.13. Kapitel 25 — *Selvstændige erhvervsdrivendes rettigheder*

2.13.1. Artikel 25, stk. 1: *Rettigheder*

Alle, der er omfattet af aftalen og er selvstændige erhvervsdrivende — ikke kun dem, der er selvstændige erhvervsdrivende ved overgangsperiodens udløb, men også personer, der skifter status ved overgangsperiodens udløb (se også artikel 17, stk. 1, som fastsætter retten til at blive selvstændig erhvervsdrivende), erhverver de i artikel 25, stk. 1, omhandlede rettigheder.

Ifølge EU-Domstolens praksis, jf. f.eks. sag 63/86, Kommissionen mod Italien, kan selvstændige erhvervsdrivende, der er omfattet af artikel 49 i TEUF, påberåbe sig de i forordning (EU) nr. 492/2011 omhandlede rettigheder, idet denne forordning finder analog anvendelse. Det betyder f.eks., at aftalens artikel 24, stk. 1, litra d), ikke kan finde anvendelse i relation til en afskedigelse, da en selvstændig erhvervsdrivende pr. definition ikke er i et underordningsforhold til en arbejdsgiver og ikke kan afskediges.

Også selvstændige grænsearbejdere er omfattet af rettighederne i aftalens artikel 25, stk. 1. Der sondres mellem følgende kategorier: i) en person, der er bosiddende i stat A og udøver selvstændig erhvervsvirksomhed i stat B, og ii) en person, der er bosiddende i stat A og udøver selvstændig erhvervsvirksomhed i stat B, samtidig med at den pågældende leverer tjenesteydelser i stat B og C — enten ved lejlighedsvis levering af tjenesteydelser eller ved etablering af et sekundært forretningssted. Den første kategori svarer til en selvstændig grænsearbejder, mens den anden kategori ikke gør det.

Det bemærkes i den henseende, at etableringen af et kontor i et andet land end bopælslandet med henblik på levering af tjenesteydelser i det pågældende land ikke nødvendigvis svarer til at etablere sig i det land, hvor tjenesteydelserne leveres. Den pågældende virksomhed kan stadig anses for omfattet af reglerne om fri udveksling af tjenesteydelser snarere end reglerne om etablering. En person, der har kontor i arbejdslandet, vil derfor ikke altid blive betragtet som en selvstændig grænsearbejder (¹).

Ved aftalens artikel 4, stk. 4, sikres det, at begrebet »selvstændig erhvervsdrivende« fortolkes på samme måde, som EU-Domstolen har fortolket artikel 49 i TEUF i sin relevante praksis.

2.13.1.1. Begrænsninger

Rettighederne i aftalens artikel 25, stk. 1, er omfattet af de samme begrænsninger som fastsat i artikel 51 og 52 i TEUF.

Disse rettigheder kan derfor være underlagt begrænsninger, der er begrundet i hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller folkesundheden (artikel 52 i TEUF), og arbejdslandet kan forskelsbehandle selvstændige for så vidt angår virksomhed, som selv lejlighedsvis er forbundet med udøvelse af offentlig myndighed (artikel 51 i TEUF).

2.13.1.2. Artikel 25, stk. 1, litra a): Ret til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed og til at oprette og lede virksomheder

Aftalen beskytter retten til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed og til at oprette og lede virksomheder, jf. artikel 49, i TEUF, på de betingelser, værtslandet har fastsat for sine egne statsborgere.

Denne aftale bør imidlertid ikke forstås således, at den giver statsborgere i Det Forenede Kongerige mulighed for at påberåbe sig EU-retten med henblik på at levere tjenesteydelser i andre EU-medlemsstater eller at etablere sig i andre EU-medlemsstater.

2.13.1.3. Artikel 25, stk. 1, litra b): Henvisning til den ikkeudtømmende liste over rettigheder i artikel 24, stk. 1

Selvstændige erhvervsdrivende har i arbejdslandet hele den vifte af relevante rettigheder, der følger af artikel 45 i TEUF og forordning (EU) nr. 492/2011.

(¹) En person, der indretter visse faciliteter i værtsmedlemsstaten, som er nødvendige for at udføre sin virksomhed i denne medlemsstat (herunder et kontor, en praksis eller et lokale) kan være omfattet af traktatens bestemmelser om fri udveksling af tjenesteydelser snarere end bestemmelserne om etablering. Det bedømmes ikke kun på grundlag af ydelsens varighed, men også på grundlag af dens hyppighed, periodiske karakter eller kontinuitet, jf. sag C-55/94, Gebhard, præmis 27.

2.13.2. Artikel 25, stk. 2: En selvstændig erhvervsdrivendes barns ret til at færdiggøre en uddannelse

Ved artikel 25, stk. 2, beskyttes børn, hvis forælder er statsborger i et EU-land eller i Det Forenede Kongerige og var arbejdstager, men er ophørt med at have lovligt ophold i barnets værtsland, jf. aftalens artikel 24, stk. 2, i det omfang, der er fastsat i EU-retten som fortolket af EU-Domstolen, jf. sag C-147/11, Czap & Punakova.

2.13.3. Artikel 25, stk. 3: Selvstændige grænsearbejderes rettigheder og begrænsninger af disse rettigheder

Selvstændige grænsearbejdere har i henhold til aftalens artikel 24, stk. 3, de samme rettigheder som arbejdstagere, der er grænsearbejdere, med de samme forbehold med hensyn til relevans som dem, der er beskrevet i bemærkningerne til artikel 25, stk. 1 (f.eks. afskedigelser).

2.14. Artikel 26 — Udstedelse af et dokument, der angiver grænsearbejderes rettigheder

Det fremgår af artikel 26, at arbejdslandet har pligt til at udstede et dokument til arbejdstagere, der er omfattet af aftalen, som attesterer deres status, hvis de pågældende grænsearbejdere anmoder herom. Samtidig giver artikel 26 også arbejdslandet mulighed for at kræve, at grænsearbejdere, der er omfattet af aftalen, skal ansøge om et sådant dokument.

Til forskel fra det opholdsdokument, der udstedes i henhold til aftalens artikel 18, stk. 1, giver dette dokument ikke en ny opholdsstatus, idet det blot bekræfter en allerede eksisterende ret til at udøve en økonomisk aktivitet i arbejdslandet, som fortsætter med at eksistere.

Da grænsearbejdere regelmæssigt ind- og udrejser af arbejdslandet, er det vigtigt, at de så hurtigt som muligt får udstedt et dokument, der attesterer deres status, således at de ikke forhindres i at udøve deres rettigheder efter overgangsperiodens udløb, og let kan fremlægge dokumentation for disse rettigheder (navnlig dem, der vedrører grænsepassage i henhold til aftalens artikel 14).

Grænsearbejdere, der ikke er i beskæftigelse på datoen for ansøgningen, er berettiget til at få udstedt det pågældende dokument, forudsat at de bevarer deres status som arbejdstager i henhold til aftalens artikel 24, stk. 3, eller artikel 25, stk. 3 (disse bestemmelser henviser for sin del til artikel 7, stk. 3, i direktiv 2004/38/EF).

KAPITEL 3 — ERHVERVSMÆSSIGE KVALIFIKATIONER

Aftalens anden del, afsnit II, kapitel 3, vedrører de tilfælde, hvor personer, der er omfattet af aftalen, har fået eller ved overgangsperiodens udløb er ved at få anerkendt deres erhvervmæssige kvalifikationer i enten værtslandet eller arbejdslandet.

For disse personer sikrer aftalen følgende:

- a) gyldigheden og virkningen af nationale afgørelser om anerkendelse af de erhvervmæssige kvalifikationer, de har erhvervet i Det Forenede Kongerige eller EU (bedstefarklausulen gælder for afgørelserne) og
- b) deres tilsvarende ret til at udøve og til fortsat at udøve det relevante erhverv og de relevante aktiviteter i deres værtsland eller arbejdsland (for grænsearbejdere).

Til gengæld sikres eller tillægges statsborgere i Det Forenede Kongerige, der er omfattet af aftalens personelle anvendelsesområde, ingen rettigheder i kraft af dette kapitel på det indre marked vedrørende levering af tjenesteydelser til andre EU-medlemsstater end enten deres værtsland eller arbejdsland.

Aftalen sikrer ikke statsborgere i Det Forenede Kongerige, der er omfattet af aftalens personelle anvendelsesområde, ret til at påberåbe sig EU-retten for at opnå yderligere anerkendelse af deres erhvervmæssige kvalifikationer efter overgangsperiodens udløb, uanset om det er i værtslandet, arbejdslandet eller en hvilken som helst anden EU-medlemsstat.

Aftalen omhandler ikke behandling af erhvervmæssige kvalifikationer, der er opnået i Det Forenede Kongerige eller i EU inden overgangsperiodens udløb, men som ikke er anerkendt eller ikke er ved at blive anerkendt af den anden part i aftalen inden denne dato.

2.15. Artikel 27 — Anerkendte erhvervmæssige kvalifikationer

2.15.1. Generel tilgang

I artikel 27 beskrives den type afgørelser om anerkendelse, der er omfattet af bedstefarklausulen i henhold til aftalen, de lande, hvor disse afgørelser er omfattet af bedstefarklausulen (værtsland eller arbejdsland), de personer, for hvem bedstefarklausulen finder anvendelse på afgørelserne (de personer, der er omfattet af aftalen) og virkningerne i de respektive lande af, at bedstefarklausulen finder anvendelse på afgørelserne.

Hvad dækker bedstefarklausulen?

I det væsentlige omfatter aftalens artikel 27 afgørelser om anerkendelse, som er vedtaget i overensstemmelse med fire specifikke EU-retsakter, nemlig direktivet om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (direktiv 2005/36/EF), direktivet vedrørende adgang til udøvelse af advokaterhvervet (direktiv 98/5/EF), direktivet om godkendelse af revisorer fra andre medlemsstater (direktiv 2006/43/EF) og direktivet om giftige stoffer (direktiv 74/556/EØF).

2.15.2. *Artikel 27, stk. 1, litra a), og artikel 27, stk. 2: Anerkendelse efter direktivet om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer*

Aftalen dækker alle tre former for anerkendelse med henblik på etablering som omhandlet i afsnit III i direktiv 2005/36/EF:

- a) anerkendelse efter den almindelige ordning (artikel 10 ff. i direktiv 2005/36/EF)
- b) anerkendelse på grundlag af erhvervs erfaring (artikel 16 ff. i direktiv 2005/36/EF) og
- c) anerkendelse på grundlag af samordning af mindstekrav til uddannelse (artikel 21 ff. i direktiv 2005/36/EF).

Disse former for anerkendelser omfatter følgende:

- I henhold til aftalens artikel 27, stk. 2, litra a): anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, der er erhvervet i et tredjeland, og som er omfattet af artikel 3, stk. 3, i direktiv 2005/36/EF.

Der er tale om en EU-medlemsstat eller Det Forenede Kongeriges anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, der er erhvervet i et tredjeland, og som allerede tidligere er blevet anerkendt i en anden EU-medlemsstat eller i det Forenede Kongerige i henhold til artikel 2, stk. 2, i direktiv 2005/36/EF, og som er sidestillet med nationale (erhvervet i en EU-medlemsstat eller i Det Forenede Kongerige) kvalifikationer, fordi indehaveren efter den første anerkendelse i en EU-medlemsstat eller i Det Forenede Kongerige har opnået tre års erhvervs erfaring inden for det pågældende erhverv i den stat (EU-medlemsstat eller Det Forenede Kongerige), som oprindeligt anerkendte dem.

Aftalen omfatter derfor ikke den første anerkendelse i en EU-medlemsstat eller i Det Forenede Kongerige af kvalifikationer, der er erhvervet i et tredjeland, kun efterfølgende anerkendelser og i det omfang, betingelserne i artikel 3, stk. 3, i direktiv 2005/36/EF er opfyldt.

- I henhold til artikel 27, stk. 2, litra b): beslutninger om delvis adgang til erhvervsmæssig virksomhed i overensstemmelse med artikel 4f i direktiv 2005/36/EF.
- I henhold til artikel 27, stk. 2, litra c): anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer med henblik på etablering, der er opnået ved brug af den elektroniske procedure i forbindelse med det europæiske erhvervspas.

Anerkendelsesprocedurerne i forbindelse med det europæiske erhvervspas er i øjeblikket tilgængelige for sygeplejersker med ansvar for almen sygepleje, farmaceuter, fysioterapeuter, bjergførere og ejendomsmæglere.

Det er vigtigt at bemærke, at aftalen kun sikrer den fortsatte gyldighed og virkning af selve afgørelsen om anerkendelse. Den sikrer ikke fortsat adgang til de berørte myndigheders og fagfolks underliggende elektroniske netværk (*IMI-modulen for det europæiske erhvervspas*) (se *aftalens artikel 8 og 29*). Fagfolks adgang til onlinegrænsefladen for det europæiske erhvervspas til informationsformål vil dog ikke blive påvirket.

En særlig virkning af aftalens bedstefarklausul, der finder anvendelse på afgørelser om anerkendelse, der er omfattet af direktiv 2005/36/EF, er, at eventuelle sprogkrav og/eller krav om sygekassers godkendelse, der måtte blive stillet i værtslandet, fortsat vil blive taget i betragtning under hensyntagen til de relevante bestemmelser i direktiv 2005/36/EF, navnlig artikel 53 og 55.

2.15.3. *Artikel 27, stk. 1, litra b): Anerkendelse efter direktivet vedrørende adgang til udøvelse af advokaterhvervet*

For så vidt angår personer, der er omfattet af aftalens personelle anvendelsesområde, indeholder aftalen en bedstefarklausul, der finder anvendelse på afgørelser, i henhold til hvilke advokater fra EU-medlemsstater eller Det Forenede Kongerige har fået adgang til at udøve hvervet som advokat i et værtsland eller arbejdsland, jf. artikel 10, stk. 1 og 3, i direktiv 98/5/EF (hvilket gør det lettere permanent at udøve advokaterhvervet i en anden medlemsstat end den, hvor kvalifikationerne blev erhvervet).

Virksomheden af bedstefarklausulen fritager unionsborgere og statsborgere i Det Forenede Kongerige for eventuelle lokale krav til nationalitet, som kan begrænse adgangen til advokaterhvervet i værtslandet eller arbejdslandet.

Virksomheden af bedstefarklausulen er begrænset til værtslandet eller arbejdslandet.

For så vidt angår britiske advokater, der er statsborgere i Det Forenede Kongerige, og som kan have nydt godt af disse bestemmelser i en EU-medlemsstat, indeholder aftalen ingen bestemmelser om anvendelsen af de to relevante EU-direktiver, nemlig direktiv 77/246/EØF og direktiv 98/5/EF, andre steder end i det pågældende værtsland og det pågældende arbejdsland.

2.15.4. Artikel 27 stk. 1, litra c): Anerkendelse efter direktivet om godkendelse af revisorer fra andre medlemsstater

For så vidt angår personer, der er omfattet af aftalens personelle anvendelsesområde, vil godkendelser i værtslandet eller arbejdslandet af revisorer, som oprindeligt er blevet godkendt i en EU-medlemsstat eller i Det Forenede Kongerige i henhold til artikel 14 i direktiv 2006/43/EF, fortsat have virkning i værtslandet eller arbejdslandet, og de berørte personer vil fortsat have adgang til dette erhverv som hidtil.

2.15.5. Artikel 27, stk. 1, litra d): Anerkendelse efter direktivet om giftige stoffer

For så vidt angår personer, der er omfattet af aftalens personelle anvendelsesområde, vil godkendelser med henblik på etablering, der er opnået i værtslandet eller arbejdslandet i medfør af de relevante bestemmelser i direktiv 74/556/EØF, fortsat have virkning i henhold til aftalen.

2.15.6. Generel virkning

Virkningerne af den i artikel 27 omhandlede bedstefarklausul er, at de berørte etablerede personer sidestilles med statsborgere i deres værtsland eller arbejdsland for så vidt angår deres adgang til og udøvelse af erhvervet og de erhvervsmæssige aktiviteter på disse landes områder.

En sådan sidestilling omfatter imidlertid ikke tildeling af andre rettigheder på det indre marked i henhold til EU-retten til de berørte personer for så vidt angår levering af tjenesteydelser på andre områder end dem, der er omfattet af de specifikke virkninger af bedstefarklausulen.

2.16. Artikel 28 — Igangværende procedurer om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer

2.16.1. Anvendelsesområde

Aftalens artikel 28 afspejler artikel 27 for så vidt angår dens personelle og materielle anvendelsesområde og omfatter alle relevante anmodninger om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, der formelt er indgivet og endnu ikke færdigbehandlet ved overgangsperiodens udløb. Alle sådanne igangværende procedurer vil blive fortsat og afsluttet (herunder eventuelle kompensationsforanstaltninger, der kan have været påkrævet) i overensstemmelse med de regler og procedurer, der er fastsat i den relevante EU-lovgivning, indtil den kompetente myndighed har truffet endelig afgørelse.

Det er nødvendigt at nævne to særlige aspekter:

- Artikel 28 omfatter ikke kun igangværende administrative procedurer, men også retssager og appelsager, der kan være indledt efter overgangsperiodens udløb. Bestemmelsen omfatter også relevante retslige procedurer, der ikke er afsluttet ved overgangsperiodens udløb.
- Med hensyn til ikke-færdigbehandlede anmodninger om anerkendelse af kvalifikationer inden for rammerne af proceduren i forbindelse med det europæiske erhvervspas bekræftes det i artikel 28, andet afsnit, at de skal afsluttes efter EU-rettens bestemmelser.

I det omfang det vil være nødvendigt med fortsat adgang til det relevante underliggende elektroniske netværk (IMI-modulet) efter overgangsperiodens udløb og indtil afslutningen af den relevante procedure i forbindelse med det europæiske erhvervspas, er der i aftalens artikel 29, stk. 2, indføjet en bestemmelse, der muliggør begrænset adgang til IMI-modulet.

2.16.2. Virkninger

Virkningerne af de procedurer, der skal afsluttes i henhold til artikel 28, bør være identiske med virkningerne af afgørelser om anerkendelse, der er omfattet af bedstefarklausulen efter aftalens artikel 27 som forklaret ovenfor.

2.17. Artikel 29 — Administrativt samarbejde om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer

2.17.1. De kompetente myndigheders pligt til at samarbejde

Ved artikel 29, stk. 1, sikres det, at de kompetente myndigheder i Det Forenede Kongerige og i EU-medlemsstaterne fortsat er bundet af en generel forpligtelse til at samarbejde i det tidsrum, hvori alle verserende anerkendelsessager, der er omfattet af aftalens artikel 28, behandles.

Denne bestemmelse udgør også en generel undtagelse fra enhver national bestemmelse, der kunne forhindre udvekslingen af relevante oplysninger med udenlandske myndigheder om ansøgerne, deres erhvervsmæssige kvalifikationer og generelle og erhvervsmæssige adfærd, ikke-færdigbehandlede anmodninger om anerkendelse af deres erhvervsmæssige kvalifikationer og deres optagelse på listen over dem, der kan udøve erhvervet i deres værtsland eller arbejdsland.

En sådan forpligtelse og undtagelse er nødvendig for at sikre, at hensynet til den offentlige sikkerhed håndteres korrekt, mens anerkendelsesproceduren pågår.

2.17.2. Begrænset adgang til IMI efter udtrædelsen

Som allerede nævnt gælder der i henhold til artikel 29, stk. 2, en midlertidig undtagelse fra aftalens artikel 8, som gør det muligt for Det Forenede Kongeriges myndigheder at få adgang til IMI-modulet vedrørende det europæiske erhvervs pas i så lang tid, det er nødvendigt for at afslutte de anerkendelsesprocedurer, der ikke er afsluttet ved overgangsperiodens udløb.

Denne adgang er begrænset til 9 måneder fra overgangsperiodens udløb, hvor alle sådanne procedurer vil være afsluttet i lyset af de strenge frister, der gælder for de pågældende procedurer.

3. AFSNIT III — KOORDINERING AF DE SOCIALE SIKRINGSORDNINGER

I forbindelse med koordineringen af de sociale sikringsordninger er der tre kategorier af personer:

1. personer, for hvem koordineringsreglerne i forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger og forordning (EF) nr. 987/2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004 finder anvendelse og fortsat vil finde anvendelse på grundlag af aftalens artikel 30
2. personer, for hvem kun en del af koordineringsreglerne fortsat vil finde anvendelse eller som følge af specifikke omstændigheder vil komme til at finde anvendelse fremover på grundlag af aftalens artikel 32
3. personer, der ikke er omfattet af anvendelsesområdet for aftalen, og for hvem koordineringsreglerne for forholdet mellem Det Forenede Kongerige og Unionen ikke finder anvendelse.

3.1. Artikel 30 — Personkreds

3.1.1. Almindelige bemærkninger

I aftalens artikel 30 fastsættes det, hvem reglerne for koordinering af de sociale sikringsordninger fuldt ud finder anvendelse på:

- I stk. 1 nævnes de forskellige situationer, der er omfattet, når personer befinder sig i en grænseoverskridende situation med hensyn til sociale sikringsordninger, som involverer Det Forenede Kongerige og en EU-medlemsstat.
- I stk. 2 fastsættes fristen for anvendelse af artikel 30, stk. 1, på disse personer.
- Stk. 3 indeholder en opsamlingsbestemmelse, hvorved personer, der er omfattet af det personelle anvendelsesområde for aftalens anden del, afsnit II, også er omfattet af afsnit III, selv om de ikke eller ikke længere er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 30, stk. 1.
- I stk. 4 fastsættes fristen for anvendelse af artikel 30, stk. 3, på disse personer.
- I stk. 5 fastsættes det, at familiemedlemmer og efterladte kun er omfattet af artikel 30, hvis de afleder rettigheder og forpligtelser i denne egenskab i henhold til forordning (EF) nr. 883/2004.

Som nævnt i aftalens artikel 31, stk. 2, skal de begreber, der anvendes i dette afsnit, forstås under henvisning til de begreber, der anvendes i forordning (EF) nr. 883/2004.

Som nævnt i aftalens artikel 31, stk. 2, skal de begreber, der anvendes i dette afsnit, forstås under henvisning til de begreber, der anvendes i forordning (EF) nr. 883/2004.

I aftalens artikel 30, stk. 1, henvises til personer, »som er undergivet lovgivningen« i en EU-medlemsstat eller i Det Forenede Kongerige. Denne situation skal afgøres efter lovvalgsreglerne i afsnit II i forordning (EF) nr. 883/2004.

Det personelle anvendelsesområde for koordinering af de sociale sikringsordninger er specifikt for aftalens anden del, afsnit III, og svarer ikke nødvendigvis til det personelle anvendelsesområde for afsnit II. Der kan f.eks. være omstændigheder, hvor personer, der ikke er omfattet af anvendelsesområdet for afsnit II, alligevel falder ind under anvendelsesområdet for afsnit III (f.eks. dem, der er omfattet af aftalens artikel 32).

Da formålet med aftalens anden del, afsnit II og III, er forskelligt, kan de udtryk, der bruges i begge afsnit i aftalens anden del (f.eks. begrebet »bopæl/ophold«, »grænsearbejder« eller »udstationering«) have forskellige betydninger i overensstemmelse med de forskellige personelle anvendelsesområder for EU-rettens bestemmelser og EU-Domstolens fortolkning heraf,

F.eks. skal begrebet »sædvanlig bopæl«, der anvendes i aftalens anden del, afsnit III, forstås som defineret i artikel 1, litra j), i forordning (EF) nr. 883/2004 (det sted, hvor en person har sit sædvanlige opholdssted) og som yderligere forklaret i artikel 11 i forordning (EF) nr. 987/2009 (herefter benævnt »sædvanlig bopæl«). Der findes nærmere oplysninger om begrebet »sædvanlig bopæl« i den betydning, begrebet anvendes i forbindelse med reglerne for koordinering af de sociale sikringsordninger, i »Practical Guide on the applicable legislation in the European Union, the European Economic Area and in Switzerland«, som godkendt af Den Administrative Kommission for Koordinering af Sociale Sikringsordninger. I forordning (EF) nr. 883/2004 har begrebet en anden betydning og bør ikke forveksles med begrebet »ophold« i denne aftales anden del, afsnit II, som hidrører fra kapitel III i direktiv 2004/38/EF.

Et eksempel på, at de to begreber, der er medtaget i EU-retsakter, ikke svarer til hinanden, er studerendes situation. Med henblik på reglerne om koordinering af de sociale sikringsordninger bevarer studerende i princippet deres sædvanlige bopæl i oprindelsesmedlemsstaten og opholder sig midlertidigt i den medlemsstat, hvor de studerer. Samtidig er studerende i medfør af betingelserne i direktiv 2004/38/EF omfattet af retten til ophold i den medlemsstat, hvor de studerer.

Et andet eksempel for at illustrere forholdet mellem aftalens anden del, afsnit II og afsnit III, vil være en kroatisk statsborger, som:

- arbejder og har sin sædvanlige bopæl i Det Forenede Kongerige ved overgangsperiodens udløb
- i 2022 erhverver fast bopæl i Det Forenede Kongerige på grundlag af aftalens artikel 16
- i 2025 vender tilbage til Kroatien, begynder at arbejde der og flytter sin sædvanlige bopæl dertil
- samtidig opretholder sin ret til tidsbegrænset ophold i Det Forenede Kongerige i fem på hinanden følgende år i medfør af aftalens anden del, afsnit II.

Så længe den kroatisk statsborger bevarer en ret til tidsbegrænset ophold i Det Forenede Kongerige som omhandlet i aftalens anden del, afsnit II, har den pågældende ret til at være omfattet af bestemmelserne i afsnit III, hvis vedkommende vender tilbage til Det Forenede Kongerige. Så længe denne borger bevarer sin ret til tidsbegrænset ophold i Det Forenede Kongerige, vil den pågældende have ret til at medtage sine sociale sikringsydelse (f.eks. arbejdsløshedsydelse, hvis den pågældende er jobsøgende) eller ret til at bruge sit EU-sygesikringskort i Det Forenede Kongerige.

Særskilt fra de to førnævnte begreber bør lovlig opholdsret for tredjelandstatsborgere, der er omfattet af udtrædelses-aftalens anden del, afsnit III, forstås som lovligt ophold i henhold til afledt EU-ret eller national lovgivning.

For personer, der er omfattet af aftalens afsnit III, udgør anvendelsen af koordineringsreglerne i forordning (EF) nr. 883/2004 som følge af afsnit III ikke i sig selv en ret til at færdes eller opholde sig i et værtsland. Det er kun de retslige konsekvenser for dækningen af den sociale sikring i en sådan situation, der fastslås. På grundlag af aftalen vil det f.eks. ikke længere være muligt at udstationere arbejdstagere med henblik på levering af tjenesteydelser fra eller til Det Forenede Kongerige efter overgangsperiodens udløb.

3.1.2. Artikel 30, stk. 1: Personelt anvendelsesområde (generel bestemmelse)

3.1.2.1. Artikel 30, stk. 1

I aftalens artikel 30, stk. 1, henvises der til følgende kategorier af personer:

- unionsborgere — borgere i EU's medlemsstater
- statsborgere i Det Forenede Kongerige — som defineret i den nationale lovgivning
- statsløse personer og flygtninge, der har sædvanlig bopæl i en EU-medlemsstat eller i Det Forenede Kongerige
- tredjelandstatsborgere med lovligt ophold i en EU-medlemsstat eller i Det Forenede Kongerige
- familiemedlemmer og efterladte til ovennævnte kategorier.

Disse personer falder ind under aftalens anden del, afsnit III, hvis de opfylder betingelserne i denne artikels stk. 1:

- **Litra a) og b):** Unionsborgere, som er undergivet lovgivningen i Det Forenede Kongerige ved overgangsperiodens udløb, og vice versa (uanset den pågældendes sædvanlige bopæl). Dette omfatter enhver person, der er undergivet lovgivningen i Det Forenede Kongerige eller i en medlemsstat i henhold til afsnit II i forordning (EF) nr. 883/2004, herunder de tilfælde, der er nævnt i denne forordnings artikel 11, stk. 2.

- **Litra c) og d):** Unionsborgere, der er undergivet lovgivningen i en EU-medlemsstat (i samme betydning som i det foregående punkt) ved overgangsperiodens udløb, og som har sædvanlig bopæl i Det Forenede Kongerige og vice versa.
- **Litra e):** Unionsborgere, der har lønnet beskæftigelse i Det Forenede Kongerige ved overgangsperiodens udløb, men som er undergivet lovgivningen i en EU-medlemsstat i henhold til afsnit II i forordning (EF) nr. 883/2004, og vice versa. Hvis den pågældende modtager de ydelser, der er nævnt i forordningens artikel 11, stk. 2, skal disse med henblik herpå behandles, som om der var tale om lønnet beskæftigelse. Dette gælder uanset den sædvanlige bopæl.
- **Litra f):** Statsløse personer og flygtninge, som befinder sig i en af de ovenfor beskrevne situationer med den supplerende betingelse, at de har lovligt ophold i Det Forenede Kongerige eller i en EU-medlemsstat.
- **Litra g):** Tredjelandstatsborgere, som befinder sig i en af de ovenfor beskrevne situationer med den supplerende betingelse, at de har lovligt ophold (i henhold til afledt EU-ret eller national lovgivning) i Det Forenede Kongerige eller i en EU-medlemsstat, og at de er i en grænseoverskridende situation mellem en EU-medlemsstat og Det Forenede Kongerige. Dette gælder ikke, hvis den involverede EU-medlemsstat er Danmark. Tredjelandstatsborgere, i hvis sager der er grænseoverskridende elementer mellem EU-medlemsstater, og hvor Det Forenede Kongerige ikke er involveret, er ikke omfattet af forordning (EU) nr. 1231/2010 om udvidelse af forordning (EF) nr. 883/2004 og forordning (EF) nr. 987/2009 til at omfatte tredjelandstatsborgere, som ikke allerede er omfattet af disse forordninger udelukkende på grund af deres nationalitet og ikke af denne aftales artikel 30, stk. 1, litra g).
- **Litra a)-g):** Familiemedlemmer (som defineret i artikel 1, litra i), i forordning (EF) nr. 883/2004) er en af de typer personer, der er nævnt i et af de ovennævnte punkter, uanset deres nationalitet (yderligere oplysninger herom sidst i dette kapitel). Også familiemedlemmer, der er født efter udløbet af overgangsperioden er omfattet (f.eks. nyfødte børn eller en ny partner), som bor hos rettighedsindehaveren, og som befinder sig i en situation, der er omfattet af aftalens artikel 30, stk. 1.
- **Litra a)-g):** Efterladte er en af de typer personer, der er nævnt i et af ovennævnte punkter, når den afdøde person opfyldte betingelserne ved overgangsperiodens udløb, og dødsfaldet skete efter overgangsperiodens udløb. Hvis dette ikke er tilfældet, kan den efterladte kun få ret til de ydelser, der er fastsat bestemmelser om i aftalens artikel 32.

3.1.2.2. Eksempler på situationer, der er omfattet af artikel 30, stk. 1

Artikel 30, stk. 1, omfatter f.eks. en person, som ved overgangsperiodens udløb:

— *litra a) og b):*

1. er statsborger i Det Forenede Kongerige, er flyttet til Portugal og har sædvanlig bopæl og arbejder der ved overgangsperiodens udløb sammen med familiemedlemmer, der bor i Portugal (undergivet portugisisk lovgivning på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra a), i forordning (EF) nr. 883/2004)
2. er polsk statsborger og har sædvanlig bopæl og arbejder i Det Forenede Kongerige (undergivet lovgivningen i Det Forenede Kongerige på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra a), i forordning (EF) nr. 883/2004), sammen med familiemedlemmer, der bor i Polen
3. er statsborger i Det Forenede Kongerige, født i Malta i 1990 og har sædvanlig bopæl og arbejder der ved overgangsperiodens udløb (har ikke maltesisk statsborgerskab), sammen med familiemedlemmer (undergivet maltesisk lovgivning på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra a), i forordning (EF) nr. 883/2004)
4. er statsborger i Det Forenede Kongerige, har sædvanlig bopæl i Det Forenede Kongerige og arbejder i Belgien og rejser hjem mindst én gang om ugen (undergivet belgisk lovgivning på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra a), i forordning (EF) nr. 883/2004)
5. er fransk statsborger, har sædvanlig bopæl i Frankrig og arbejder i Det Forenede Kongerige og vender hjem to gange om måneden (undergivet lovgivningen i Det Forenede Kongerige på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra a), i forordning (EF) nr. 883/2004)
6. er statsborger i Det Forenede Kongerige, arbejder som pilot med hjemsted i Tyskland og flyver over hele Den Europæiske Union (undergivet tysk lovgivning på grundlag af artikel 11, stk. 5, i forordning (EF) nr. 883/2004); hjemmebasen fastsættes på grundlag af forordning (EF) nr. 3922/91
7. er bulgarsk statsborger, er ikke erhvervsaktiv, har sædvanlig bopæl i Det Forenede Kongerige og søger job (undergivet lovgivningen i Det Forenede Kongerige på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra e), i forordning (EF) nr. 883/2004);

8. er fransk statsborger, har aldrig arbejdet i Det Forenede Kongerige og modtager pension udelukkende fra Frankrig og har sædvanlig bopæl i Det Forenede Kongerige (undergivet lovgivningen i Det Forenede Kongerige på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra e), i forordning (EF) nr. 883/2004; hvad angår ydelser ved sygdom er Frankrig kompetent på grundlag af samme forordnings artikel 24 og 29)
9. er statsborger i Det Forenede Kongerige, modtager pension fra Det Forenede Kongerige og Spanien og har sædvanlig bopæl i Spanien (undergivet spansk lovgivning på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra e), i forordning (EF) nr. 883/2004; ydelser ved sygdom tilkendes af Spanien i henhold til samme forordnings artikel 23 og 29)
10. er svensk statsborger og studerende, har sædvanlig bopæl i Det Forenede Kongerige og modtager et stipendium fra Det Forenede Kongerige, der dækker alle udgifter, lejer en lejlighed der og opholder sig alle ugens dage inklusive weekenderne der (undergivet lovgivningen i Det Forenede Kongerige på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra e), i forordning (EF) nr. 883/2004)
11. er polsk statsborger, arbejder i Det Forenede Kongerige og begynder at modtage ydelser ved moderskab fra Det Forenede Kongerige, da hun midlertidigt vender tilbage til Polen for at føde inden overgangsperiodens udløb (undergivet lovgivningen i Det Forenede Kongerige på grundlag af artikel 11, stk. 2 og 3, i forordning (EF) nr. 883/2004); hun kan genoptage arbejdet i Det Forenede Kongerige efter barselsorloven og fortsat være omfattet af denne aftales artikel 30, stk. 1
12. efterlodte til en person, der var statsborger i Det Forenede Kongerige og arbejdede i Frankrig ved overgangsperiodens udløb (underlagt fransk lovgivning på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra a), i forordning (EF) nr. 883/2004); den pågældende statsborger dør i 2023; aftalens artikel 30, stk. 1, omfatter personer, der modtager ydelser til efterladte efter fransk lovgivning som følge af den pågældendes død, uanset de efterladdes nationalitet, og uanset om de er bosat i Det Forenede Kongerige eller i en EU-medlemsstat.

— litra c) og d):

1. er nederlandsk statsborger, har sædvanlig bopæl i Det Forenede Kongerige og arbejder i Nederlandene og rejser hjem mindst én gang om ugen (undergivet nederlandsk lovgivning på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra a), i forordning (EF) nr. 883/2004)
2. er statsborger i Det Forenede Kongerige, har sædvanlig bopæl i Frankrig sammen med hele sin familie, arbejder i Det Forenede Kongerige og rejser tilbage til Frankrig to gange om måneden (undergivet lovgivningen i Det Forenede Kongerige på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra a), i forordning (EF) nr. 883/2004)
3. er tysk statsborger, har sædvanlig bopæl i Det Forenede Kongerige, udfører sæsonarbejde i Tyskland i en periode, der går længere end til overgangsperiodens udløb (undergivet tysk lovgivning på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra a), i forordning (EF) nr. 883/2004)
4. er rumænsk statsborger og diplomat, arbejder på sit lands ambassade i Det Forenede Kongerige og har sædvanlig bopæl der — den pågældende har udlejet sit hus i Rumænien og er sammen med sin familie flyttet til Det Forenede Kongerige (undergivet rumænsk lovgivning på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra b), i forordning (EF) nr. 883/2004)

— litra e):

1. er finsk statsborger og diplomat, arbejder på sit lands ambassade i Det Forenede Kongerige, den pågældendes familie bor i Finland, hvor diplomaten tilbringer alle sine ferier (undergivet finsk lovgivning på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra b), i forordning (EF) nr. 883/2004)
2. er kroatisk statsborger og udsendt til Det Forenede Kongerige i betydningen i forordningens artikel 12, med henblik på seks måneders uddannelse, der afsluttes efter overgangsperiodens udløb (undergivet kroatisk lovgivning på grundlag af artikel 12 i forordning (EF) nr. 883/2004)
3. er maltesisk statsborger og arbejder om bord på et skib, der fører Det Forenede Kongeriges flag (denne situation skal med de fornødne ændringer sidestilles med udøvelse af lønnet beskæftigelse på Det Forenede Kongeriges område), har sædvanlig bopæl i Malta og aflønnes for nævnte aktivitet af en virksomhed med hjemsted eller forretningssted i Malta (undergivet maltesisk lovgivning på grundlag af artikel 11, stk. 4, i forordning (EF) nr. 883/2004)
4. er belgisk statsborger, har sædvanlig bopæl i Belgien og udøver normalt lønnet beskæftigelse og/eller arbejder som selvstændig i både Belgien og Det Forenede Kongerige (undergivet belgisk lovgivning på grundlag af artikel 13 i forordning (EF) nr. 883/2004)

5. er portugisisk statsborger, har sædvanlig bopæl i Portugal og arbejder både i Portugal (ikke en væsentlig del af den pågældendes virksomhed) og i Det Forenede Kongerige (undergivet portugisisk lovgivning i henhold til en aftale om dispensation på grundlag af en artikel 16 i forordning (EF) nr. 883/2004); den pågældende vil fortsat være omfattet i mindst lige så lang tid som anført i aftalens artikel 16.

Artikel 30, stk. 1, finder også anvendelse på statsløse og flygtninge samt tredjelandsstatsborgere med lovligt ophold i EU's medlemsstater eller i Det Forenede Kongerige, så længe de befinder sig i en af de situationer, der er nævnt i aftalens artikel 30, stk. 1, litra a)-e). Eksempler:

1. Aftalens artikel 30, stk. 1, omfatter en pakistansk statsborger med lovligt ophold i Det Forenede Kongerige ved overgangsperiodens udløb, som arbejder i Frankrig (undergivet fransk lovgivning på grundlag af artikel 13, stk. 2, litra a), i forordning (EØF) nr. 1408/71, der fandt anvendelse som følge af, at Det Forenede Kongerige deltager i forordning (EF) nr. 859/2003).
2. En marokkansk statsborger med lovligt ophold i Belgien, som arbejder i Belgien og i Det Forenede Kongerige (undergivet belgisk lovgivning på grundlag af artikel 14, stk. 2, litra b), nr. i), i forordning (EØF) nr. 1408/71, der fandt anvendelse som følge af forordning (EF) nr. 859/2003).
3. Aftalens artikel 30, stk. 1, omfatter imidlertid ikke en indisk statsborger med lovligt ophold i Det Forenede Kongerige, og som er i en situation, der ikke involverer nogen EU-medlemsstater. Den omfatter heller ikke en mexicansk statsborger uden lovligt ophold i Det Forenede Kongerige eller i en EU-medlemsstat ved overgangsperiodens udløb.

Artikel 30, stk. 1, omfatter også familiemedlemmer og efterladte til personer i en af de situationer, der er nævnt i artiklens stk. 1. Med hensyn til familiemedlemmers rettigheder bør der desuden sondres mellem aftalens artikel 30, stk. 1, og artikel 32, stk. 1, litra d) og e), som har et andet anvendelsesområde for f.eks. børn født efter overgangsperiodens udløb (se bemærkningerne til artikel 32, stk. 1, litra d) og e)).

Det er ikke nødvendigt, at familiemedlemmer eller efterladte selv befinder sig i en grænseoverskridende situation. Efterladte til f.eks. en tjekkisk statsborger, der arbejdede i Det Forenede Kongerige ved overgangsperiodens udløb og derefter døde der, har måske aldrig forladt Den Tjekkiske Republik. De efterladte vil imidlertid være omfattet af aftalens artikel 30 stk. 1. I henhold til artikel 30, stk. 1, kræves det kun, at afdøde befandt sig i en af de situationer, der er fastsat bestemmelser om heri (i vores eksempel en unionsborger undergivet lovgivningen i Det Forenede Kongerige), uden at en lignende betingelse gælder for den pågældendes efterladte. Dette vedrører de rettigheder, de efterladte eller familiemedlemmer i egenskab af at være sådanne får i medfør af reglerne om koordinering af de sociale sikringsordninger.

Familiemedlemmer og efterladte er omfattet af de rettigheder, der er afledt af reglerne om koordinering af de sociale sikringsordninger i deres egenskab af at være familiemedlemmer eller efterladte.

Aftalens artikel 30, stk. 1, omfatter ikke personer, der er i en intern situation ved overgangsperiodens udløb (f.eks. en græsk statsborger, der altid har arbejdet og boet i Grækenland). Hvis disse personer i fremtiden beslutter at flytte til Det Forenede Kongerige, anses det for at være en fremtidig flytning, der ikke er omfattet af aftalen.

3.1.3. Artikel 30, stk. 2: Betydningen af udtrykket »uden afbrydelse«

Aftalen sikrer anvendelsen af forordning (EF) nr. 883/2004 og forordning (EF) nr. 987/2009, så længe den pågældende situation forbliver uændret, eller så længe den pågældende person fortsat befinder sig i en situation, der involverer både Det Forenede Kongerige og en EU-medlemsstat samtidigt uden afbrydelse. Ikke alle ændringer i den berørte persons situation skal behandles ens. Ved skift mellem de forskellige kategorier, der er nævnt i denne aftales artikel 30, stk. 1, bevarer en person, som er omfattet af denne aftales artikel 30, stk. 1, og på hvem forordning (EF) nr. 883/2004 og forordning (EF) nr. 987/2009 finder anvendelse, sin status. Hvis der sker et sådant skift, kan betingelsen i henhold til denne aftales artikel 30, stk. 1, hvori der henvises til situationen ved »overgangsperiodens udløb«, selvfølgelig ikke gælde. I grænseoverskridende situationer skal »uden afbrydelse« forstås på en så fleksibel måde, at også korte perioder mellem to situationer såsom afbrydelser på f.eks. en måned inden påbegyndelsen af en ny kontrakt ikke får skadelige virkninger (analog anvendelse af sag C-482/93, Klaus).

En polsk statsborger f.eks. med bopæl i Det Forenede Kongerige, som arbejder der for en britisk arbejdsgiver ved overgangsperiodens udløb, vil fortsat være omfattet af artikel 30, stk. 1:

1. så længe situationen forbliver uændret

2. selv hvis situationen ændrer sig, forudsat at den pågældende fortsat befinder sig i en af de situationer, der er omfattet af denne aftales artikel 30, stk. 1. Den pågældende person vil således være omfattet, hvis f.eks. vedkommende:
  - a. fortsætter med at arbejde for en britisk arbejdsgiver, men påtager sig et supplerende job i Frankrig (undergivet lovgivningen i Det Forenede Kongerige eller fransk lovgivning på grundlag af artikel 13 i forordning (EF) nr. 883/2004, afhængigt af om der udføres væsentlige aktiviteter i Det Forenede Kongerige)
  - b. fortsætter med at arbejde for en britisk arbejdsgiver, men flytter sin sædvanlige bopæl til Frankrig (undergivet fransk lovgivning på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra a), i forordning (EF) nr. 883/2004)
  - c. fortsætter med at arbejde for en britisk arbejdsgiver og rejser på ferie i Portugal
  - d. ophører med at arbejde for den britiske arbejdsgiver og begynder at arbejde i Frankrig og har fortsat sin sædvanlige bopæl i Det Forenede Kongerige (undergivet fransk lovgivning på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra a), i forordning (EF) nr. 883/2004)
  - e. afslutter ansættelseskontrakten og indgår en anden med en irsk arbejdsgiver, men arbejdet udføres fortsat i Det Forenede Kongerige (undergivet lovgivningen i Det Forenede Kongerige på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra a), i forordning (EF) nr. 883/2004)
  - f. bliver arbejdsløs uden at modtage arbejdsløshedsydelse og fortsætter med at have sædvanlig bopæl i Det Forenede Kongerige (undergivet lovgivningen i Det Forenede Kongerige på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra e), i forordning (EF) nr. 883/2004)
  - g. bliver arbejdsløs, modtager arbejdsløshedsydelse fra Det Forenede Kongerige og overfører denne ydelse til Polen, samtidig med at den pågældende søger arbejde der på grundlag af artikel 64 i forordning (EF) nr. 883/2004; efter uden held at have søgt arbejde i Polen vender den pågældende tilbage til Det Forenede Kongerige og fortsætter med at modtage arbejdsløshedsydelse og søge arbejde der (undergivet lovgivningen i Det Forenede Kongerige på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra a), og artikel 11, stk. 2, i forordning (EF) nr. 883/2004)
  - h. afslutter en ansættelseskontrakt og har sædvanlig bopæl i Det Forenede Kongerige, mens den pågældende venter på at nå pensionsalderen (undergivet lovgivningen i Det Forenede Kongerige på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra e), i forordning (EF) nr. 883/2004).

Personer i sådanne situationer vil imidlertid ikke længere være omfattet af aftalens artikel 30, stk. 1, hvis de ikke længere arbejder i Det Forenede Kongerige og ændrer deres sædvanlige bopæl til Polen (eller en anden EU-medlemsstat). F.eks. en polsk statsborger, der overfører sin arbejdsløshedsydelse fra Det Forenede Kongerige til Polen, finder et job der og flytter også sin sædvanlige bopæl til Polen. I så tilfælde vil de ikke længere befinde sig i en situation, der involverer Det Forenede Kongerige, uden at dette berører en eventuel ret afledt af aftalens artikel 30, stk. 3.

En person kan bevæge sig mellem de forskellige situationer, der er nævnt i artikel 30, stk. 1, litra a)-e), uden at falde uden for anvendelsesområdet i medfør af artikel 30, stk. 2. Eksempler:

1. En østrigsk statsborger, der er tjenestemand, har sædvanlig bopæl i Østrig og arbejder i Det Forenede Kongerige for Østrigs statsforvaltning ved overgangsperiodens udløb, er omfattet af artikel 30, stk. 1, litra e) (undergivet østrigsk lovgivning på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra b), i forordning (EF) nr. 883/2004, hvis:
  - den pågældende efter afslutningen af udstationeringen i 2023 udtræder af Østrigs statsforvaltning og arbejder som tysklærer i Det Forenede Kongerige, hvortil den pågældende flytter sin sædvanlige bopæl — vedkommende er fortsat omfattet af aftalen på grundlag af aftalens artikel 30, stk. 1, litra a) (undergivet lovgivningen i Det Forenede Kongerige på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra a), i forordning (EF) nr. 883/2004)
  - den pågældende ikke er tilfreds med sit nye job, opsiger det igen og tager arbejde på en skole i Frankrig, samtidig med at vedkommende fortsat har fast bopæl i Det Forenede Kongerige — i så tilfælde fortsætter den pågældende med at være i en situation, der involverer både Det Forenede Kongerige og en EU-medlemsstat samtidigt, jf. aftalens artikel 30, stk. 1, litra c) (undergivet fransk lovgivning på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra b), i forordning (EF) nr. 883/2004).
2. En statsborger i Det Forenede Kongerige, der har sædvanlig bopæl i Det Forenede Kongerige, arbejder samtidigt i Det Forenede Kongerige og Frankrig for en arbejdsgiver, der er etableret i Frankrig ved overgangsperiodens udløb:
  - a) I begyndelsen udøver den pågældende ikke en væsentlig del af sin virksomhed i Det Forenede Kongerige, men størstedelen af sin virksomhed i Frankrig og er omfattet af aftalens artikel 30, stk. 1, litra b) (undergivet fransk lovgivning på grundlag af artikel 13, stk. 1, litra b), i forordning (EF) nr. 883/2004).

- b) I løbet af nogle år begynder den pågældende at udøve en væsentlig del af sin virksomhed i Det Forenede Kongerige, samtidig med at vedkommende fortsat arbejder i Frankrig, og er omfattet af aftalens artikel 30, stk. 1, litra e) (undergivet lovgivningen i Det Forenede Kongerige på grundlag af artikel 13, stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 883/2004).

En ændring af gældende lovgivning baseret på lovvalgsreglerne i afsnit II i forordning (EF) nr. 883/2004 medfører derfor ikke i sig selv en udelukkelse fra anvendelsesområdet for aftalens artikel 30, stk. 1, så længe den pågældende person fortsat befinder i en af de situationer, der er omfattet heraf.

3.1.4. Artikel 30, stk. 3: Personelt anvendelsesområde (opsamlingsbestemmelse)

Artikel 30, stk. 3, indeholder en opsamlingsbestemmelse, hvorved personer, der er omfattet af artikel 10 vedrørende det personelle anvendelsesområde for aftalens anden del, afsnit II, og som ikke eller ikke længere er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 30, stk. 1, litra a)-e), også bør være omfattet af bestemmelserne om fuldstændig koordinering af de sociale sikringsordninger i aftalens anden del, afsnit III.

F.eks. vil børn, der er født efter overgangsperiodens udløb, og som er omfattet af anvendelsesområdet for aftalens anden del, afsnit II, også være omfattet af bestemmelserne i afsnit III.

Hvis f.eks. en unionsborger studerer i Det Forenede Kongerige ved overgangsperiodens udløb uden at have sædvanlig bopæl der i betydningen i artikel 1, litra j), i forordning (EF) nr. 883/2004, vil den pågældendes situation ikke være omfattet af aftalens artikel 30, stk. 1. Den studerende bevarer dog retten til ophold i henhold til aftalens anden del, afsnit II, hvis f.eks. den pågældende får adgang til arbejdsmarkedet. I så tilfælde vil den pågældende også være omfattet af bestemmelserne i afsnit III i medfør af aftalens artikel 30, stk. 3.

Personer, der både er statsborgere i Det Forenede Kongerige og unionsborgere, kan også være omfattet af aftalens artikel 30, stk. 3, hvis de er omfattet af udtrædelsesaftalens afsnit II (se afsnit 1.2 i denne vejledning vedrørende aftalens artikel 10).

Der gælder således følgende:

1. Artikel 30, stk. 3, omfatter en person, der både er statsborger i Det Forenede Kongerige og spansk statsborger, som er født i Spanien, var omfattet af den spanske socialsikringsordning og flyttede til Det Forenede Kongerige inden overgangsperiodens udløb, hvor den pågældende fik britisk statsborgerskab. Den pågældende er omfattet af bestemmelserne i aftalens artikel 30, stk. 3, og dermed også af reglerne i aftalens anden del, afsnit III. I så tilfælde vil den pågældendes situation være den samme som for en person, der er omfattet af aftalens artikel 30, stk. 1, litra a) (spansk/britisk statsborger undergivet lovgivningen i Det Forenede Kongerige).
2. Aftalens artikel 30, stk. 3, omfatter imidlertid ikke en person, der både er statsborger i Det Forenede Kongerige og italiensk statsborger, som er født i og kun har boet i Italien inden overgangsperiodens udløb, og som var omfattet af den italienske socialsikringsordning.

Denne opsamlingsbestemmelse finder også anvendelse på familiemedlemmer og efterladte til de personer, der er omfattet af aftalens anden del, afsnit II (se dog oplysningerne om aftalens artikel 30, stk. 5, nedenfor).

3.1.5. Artikel 30, stk. 4: Forbindelsen til værtslandet eller arbejdslandet for personer, der er omfattet af stk. 3

Ved artikel 30, stk. 4, sikres det, at forordning (EF) nr. 883/2004 og forordning (EF) nr. 987/2009 finder anvendelse på personer, der er omfattet af artikel 30, stk. 3, så længe den pågældende situation er uændret: Det vil sige, så længe som de personer, der er omfattet af artikel 30, stk. 3, bevarer retten til at opholde sig i værtslandet, jf. aftalens artikel 13, eller retten til at arbejde i deres arbejdsland, jf. aftalens artikel 24 eller 25.

3.1.6. Artikel 30, stk. 5: Familiemedlemmer og efterladte

I denne bestemmelse forklares det, at i det omfang udtrykket »familiemedlemmer og efterladte« skal forstås under henvisning til de begreber, der anvendes i forordning (EF) nr. 883/2004 (se også aftalens artikel 31, stk. 2), er »familiemedlemmer og efterladte« kun omfattet af artikel 30 i det omfang, de afleder rettigheder og forpligtelser i denne egenskab i overensstemmelse med lovgivningen om social sikring.

3.2. Artikel 31 — Regler om koordinering af social sikring

3.2.1. Artikel 31, stk. 1: Materielt anvendelsesområde

Ved artikel 31, stk. 1, sikres det, at forordning (EF) nr. 883/2004 og forordning (EF) nr. 987/2009 i deres helhed finder anvendelse på de personer, der er nævnt i artikel 30, stk. 1.

Reglerne om koordinering vil blive opretholdt som ændret ved de forordninger, der er opført i bilag I til aftalen, med mulighed for at foretage de nødvendige tilpasninger fremover, jf. aftalens artikel 36.

Når der gælder undtagelser vedrørende Det Forenede Kongerige i medfør af de nuværende regler såsom særlige angivelser i bilagene til forordningerne, vil disse fortsat finde anvendelse på de samme betingelser. F.eks. anvender Det Forenede Kongerige ikke artikel 28, stk. 2-4, i forordning (EF) nr. 883/2004. Aftalen vil ikke ændre dette.

Ud over forordningerne skal der tages behørigt hensyn til alle relevante afgørelser og henstillinger fra Den Administrative Kommission for Koordinering af Sociale Sikringsordninger, der blev oprettet ved artikel 71 i forordning (EF) nr. 883/2004; disse afgørelser og henstillinger er opført i bilag I til aftalen.

3.2.2. Artikel 31, stk. 2: Definitioner

De begreber, der anvendes i aftalens anden del, afsnit III, skal forstås under henvisning til de samme begreber, der er anvendt i forordning (EF) nr. 883/2004.

F.eks. er definitionen af »familiemedlem« i aftalens artikel 9 ikke relevant i forbindelse med bestemmelserne om koordinering af sociale sikringsordninger, hvor definitionen i artikel 1, litra i), i forordning (EF) nr. 883/2004 finder anvendelse.

3.2.3. Artikel 31, stk. 3: Tredjelandstatsborgere

For så vidt angår tredjelandstatsborgere deltog Det Forenede Kongerige ikke i vedtagelsen af forordning (EU) nr. 1231/2010. Det Forenede Kongerige er imidlertid bundet af forordning (EF) nr. 859/2003 om udvidelse af forordning (EØF) nr. 1408/71 og forordning (EØF) nr. 574/72 om koordinering af medlemsstaternes lovbestemte sociale sikringsordninger til at omfatte tredjelandstatsborgere, der ikke allerede var dækket af disse forordninger udelukkende på grund af deres nationalitet.

I henhold til forordning (EF) nr. 859/2003 anvender Det Forenede Kongerige og EU-medlemsstaterne (undtagen Danmark) forordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, og Rådets forordning (EØF) nr. 574/72 om regler til gennemførelse af forordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet.

For så vidt angår tredjelandstatsborgere, som opfylder betingelserne i forordning (EF) nr. 859/2003 og deres familiemedlemmer og efterladte, skal enhver henvisning i både aftalens artikel 30 og 32 til forordning (EF) nr. 883/2004 og forordning (EF) nr. 987/2009 (nye forordninger) forstås som en henvisning til de tilsvarende bestemmelser i de foregående forordninger. På samme måde skal henvisninger til specifikke bestemmelser i de nye forordninger forstås som henvisninger til de tilsvarende bestemmelser i de foregående forordninger.

3.3. Artikel 32 — Særlige situationer, der er omfattet

Artikel 32 regulerer de særlige situationer, hvor det, selv om personerne ikke er eller ikke længere er omfattet af anvendelsesområdet for aftalens artikel 30, er nødvendigt at beskytte deres rettigheder som følge af reglerne om koordinering af de sociale sikringsordninger.

For disse særlige kategorier af personer er det nødvendigt at opretholde nogle af bestemmelserne i forordning (EF) nr. 883/2004 og forordning (EF) nr. 987/2009. Disse bestemmelser finder anvendelse i overensstemmelse med de generelle principper i disse forordninger såsom f.eks. princippet om forbud mod forskelsbehandling eller princippet om ensartethed i den gældende lovgivning.

3.3.1. Artikel 32, stk. 1, litra a), og artikel 32, stk. 2: Tidligere og fremtidige perioder

Ved **artikel 32, stk. 1, litra a)**, beskyttes eksisterende og fremtidige rettigheder baseret på tidligere forsikrings- eller beskæftigelsesperioder, perioder med selvstændig virksomhed og bopælsperioder.

Denne bestemmelse sikrer, at unionsborgere med tidligere perioder i Det Forenede Kongerige og vice versa vil kunne gøre krav på ydelser og om nødvendigt påberåbe sig sammenlægning af perioder. Bestemmelsen vedrører enhver form for socialsikringsydelser baseret på forsikrings- eller beskæftigelsesperioder, perioder med selvstændig virksomhed eller bopælsperioder såsom ydelser ved alderdom, ydelser ved invaliditet, ydelser i anledning af arbejdsulykker, ydelser ved sygdom eller arbejdsløshedsydelser.

Denne bestemmelse finder også anvendelse, når en ydelse udelukkende tilkendes på grundlag af tidligere perioder i det land, hvor det på grundlag af national lovgivning undersøges, om en person er berettiget til en ydelse (uanset om perioderne er tilbagelagt før eller efter overgangsperiodens udløb), når der ikke er behov for sammenlægning af perioder, fordi tidligere perioder er tilstrækkelige til at få tilkendt en ydelse.

Samtidig opretholdes alle rettigheder og forpligtelser, der direkte eller (indirekte) er følger af disse perioder. Ved »rettigheder og forpligtelser, der følger af sådanne perioder« forstås de rettigheder til ydelser, der er fastsat i Det Forenede Kongeriges eller en EU-medlemsstats lovgivning i overensstemmelse med bestemmelserne i forordning (EF) nr. 883/2004, der følger af disse perioder, [eller tilkendelse af en ydelse på grundlag af disse perioder og alle deraf følgende rettigheder til ydelser] samt de tilsvarende forpligtelser. For så vidt angår ydelser ved sygdom og familieydelse til personer, der er omfattet af aftalens artikel 32, stk. 1, litra a), finder de særlige regler i aftalens artikel 32, stk. 2, anvendelse (se nedenfor og afsnit 3.3.6 i dette dokument), således at disse rettigheder supplerer »de rettigheder og forpligtelser, der følger af sådanne perioder«.

Der kan f.eks. være tale om retten til regelmæssige lægeundersøgelser det sted, hvor en person har sædvanlig bopæl, med henblik på fortsat at modtage en ydelse ved invaliditet (på grundlag af artikel 87 i forordning (EF) nr. 987/2009; retten til at modtage et tillæg er baseret på artikel 58 i forordning (EF) nr. 883/2004.

Reglerne om koordinering af de sociale sikringsordninger vil finde anvendelse på både perioder, der er tilbagelagt inden overgangsperiodens udløb, og perioder, der efter denne dato afsluttes af de samme personer.

Samtidig sikrer denne bestemmelses stk. 2, at reglerne for koordinering af ydelser ved sygdom og familieydelse finder anvendelse på personer, der er omfattet af artikel 32, stk. 1, litra a).

I **artikel 32, stk. 2**, vedrørende ydelser ved sygdom henvises der til reglerne om kompetence i forbindelse med sygdom hos personer, der modtager en ydelse i henhold til aftalens artikel 32, stk. 1, litra a). Der er tale om de situationer, hvor der er en kompetenceændring, fordi personen vender tilbage til en EU-medlemsstat eller Det Forenede Kongerige, eller fordi vedkommende begynder at modtage en anden pensionsydelse.

Lovvalsreglerne med henblik på at afgøre, hvilket land der er kompetent i forbindelse med sygesikring skal ansues i sin helhed, og der skal tages hensyn til eventuelle fremtidige ændringer i personens sædvanlige bopæl eller modtagelsen af en supplerende ydelse, og de relevante bestemmelser i forordning (EF) nr. 883/2004 finder fortsat anvendelse.

En dansk statsborger har f.eks. arbejdet i Det Forenede Kongerige og Danmark. Den pågældende vender tilbage til Danmark inden overgangsperiodens udløb:

- I 2022 når vedkommende pensionsalderen i Det Forenede Kongerige ved alder X og modtager en pension fra Det Forenede Kongerige, samtidig med at vedkommende ikke er erhvervsaktiv i Danmark → Det Forenede Kongerige er kompetent med hensyn til ydelser ved sygdom på grundlag af aftalens artikel 32, stk. 2 (artikel 24 i forordning (EF) nr. 883/2004).
- To år senere når den pågældende pensionsalderen i en EU-medlemsstat ved alder X+2 og begynder også at modtage dansk pension → Danmark er kompetent med hensyn til sygesikring på grundlag af artikel 23 i forordning (EF) nr. 883/2004.
- I 2027 flytter den pågældende til Det Forenede Kongerige inden for rammerne af de regler, der er gældende på det tidspunkt, samtidig med at vedkommende fortsætter med at modtage to pensioner → Det Forenede Kongerige er kompetent med hensyn til sygesikring (N.B. ændring af bopæl i 2027 vil være en fremtidig flytning og vil ikke være omfattet af opholdsrettighederne i medfør af aftalens anden del, afsnit II).

I praksis vil anvendelsen af aftalens artikel 32, stk. 1, litra a), og artikel 32, stk. 2, have følgende konsekvenser:

1. I tilfælde af en tysk statsborger, som:

- har arbejdet hele sit liv i Det Forenede Kongerige
- vender tilbage til Tyskland inden overgangsperiodens udløb, da vedkommende er tæt på pensionsalderen og forsætter med ikke at være erhvervsaktiv, og
- når pensionsalderen nås (før eller efter overgangsperiodens udløb), ansøger om ydelser ved alderdom fra Det Forenede Kongerige på grundlag af forordning (EF) nr. 883/2004.

Efter at have modtaget pension fra Det Forenede Kongerige har den tyske statsborger følgende rettigheder resten af livet:

- på grundlag af artikel 32, stk. 1, litra a):
  - a) ret til at modtage pension fra Det Forenede Kongerige uden nedsættelse i henhold til artikel 7 i forordning (EF) nr. 883/2004, samtidig med at vedkommende har sædvanlig bopæl i Tyskland eller enhver anden EU-medlemsstat
- på grundlag af artikel 32, stk. 2:
  - b) får udstedt et personbåret dokument S1 fra Det Forenede Kongerige og har adgang til naturalydelse ved sygdom i Tyskland på samme vilkår som tyske pensionister, men på Det Forenede Kongeriges regning på grundlag af artikel 24 i forordning (EF) nr. 883/2004
  - c) ret til kontantydelse ved sygdom (herunder ydelse ved plejebehov af ubegrænset varighed) som fastsat i lovgivningen i Det Forenede Kongerige og udbetalt direkte til den pågældende på grundlag af artikel 29 i forordning (EF) nr. 883/2004, uanset i hvilken medlemsstat den pågældende har sædvanlig bopæl
  - d) ret til planlagt behandling i en anden EU-medlemsstat end den, hvor den pågældende har sædvanlig bopæl, med et personbåret dokument S2 udstedt af Det Forenede Kongerige, og på Det Forenede Kongeriges regning på grundlag af artikel 27 i forordning (EF) nr. 883/2004
  - e) ret til at anvende det europæiske sygesikringskort, som Det Forenede Kongerige har udstedt, på sin ferie i en anden medlemsstat end den, hvor den pågældende har sædvanlig bopæl, på grundlag af artikel 27 i forordning (EF) nr. 883/2004
  - f) den pågældendes familiemedlemmer kan være omfattet af de afledte rettigheder for adgang til naturalydelse ved sygdom i den medlemsstat, hvor de har sædvanlig bopæl, på det Forenede Kongeriges regning. I henhold til artikel 32, stk. 1, litra d), har personen ret til familieydelse på de betingelser, der er fastsat i forordningen og i Det Forenede Kongeriges lovgivning, selv om den pågældendes familiemedlemmer har bopæl i en anden medlemsstat end den, hvor den berørte person har sædvanlig bopæl, på grundlag af artikel 67 i forordning (EF) nr. 883/2004.

Hvis den tyske statsborger, samtidig med at vedkommende modtager pension fra Det Forenede Kongerige, begynder at arbejde i Tyskland, vil den gældende lovgivning, herunder for ydelse ved sygdom, være den tyske lovgivning i henhold til princippet om *lex loci laboris* i artikel 11 i forordning (EF) nr. 883/2004, som fortsat finder anvendelse (se også nævnte forordnings artikel 31).

2. I tilfælde af en statsborger i Det Forenede Kongerige, som:

- har arbejdet hele sit liv i Nederlandene
- fortsætter med at arbejde der ved overgangsperiodens udløb
- vender tilbage til Det Forenede Kongerige efter overgangsperiodens udløb, da vedkommende er tæt på pensionsalderen
- ikke er erhvervsaktiv i Det Forenede Kongerige; og
- efter et år gør krav på pension fra Nederlandene.

Statsborgeren:

- a) er fuldt ud omfattet af reglerne om koordinering af de sociale sikringsordninger på grundlag af aftalens artikel 30, stk. 1, litra b) for perioden efter overgangsperiodens udløb, indtil den pågældende vender tilbage til Det Forenede Kongerige
- b) den pågældende er omfattet af aftalens artikel 32, stk. 1, litra a), og artikel 32, stk. 2, med henblik på fortsat at modtage pension fra Nederlandene (for yderligere oplysninger henvises til det foregående eksempel).

3. I tilfælde af en australsk statsborger, som:

- i perioden 1996-2000: arbejder i Det Forenede Kongerige
- i perioden 2001-2010: arbejder i Belgien
- i perioden 2011-2030: arbejder og har sædvanlig bopæl i Australien og
- i 2031 flytter og tager lovligt ophold i Det Forenede Kongerige og ansøger om ydelse på grundlag af sine tidligere forsikringsperioder.

Denne tredjelandstatsborger kan påberåbe sig aftalens artikel 32, stk. 1, litra a), for at ansøge om pension fra Det Forenede Kongerige og Belgien på grundlag af tidligere forsikringsperioder, forudsat at vedkommende opfylder betingelserne i forordning (EF) nr. 859/2003: har lovligt ophold i Det Forenede Kongerige og tidligere forsikringsperioder i en EU-medlemsstat. Det forhold, at personen ikke havde lovligt ophold i Det Forenede Kongerige eller en EU-medlemsstat ved overgangsperiodens udløb er ikke relevant, så længe personen har tilbagelagt perioder undergivet Det Forenede Kongeriges og/eller en EU-medlemsstats lovgivning for denne dato og opfylder betingelserne i forordning (EF) nr. 859/2003, når vedkommende ansøger om pension.

4. I tilfælde af en amerikansk statsborger, som:

- i perioden 2005-2010: arbejder i Det Forenede Kongerige
- i perioden 2010-2025: arbejder i USA
- i perioden 2026-2030: arbejder og har lovligt ophold i Malta og
- i 2031 ansøger om ydelser på grundlag af sine tidligere forsikringsperioder.

Denne person er ikke omfattet af aftalens artikel 32 stk. 1, litra a). Inden overgangsperiodens udløb var den pågældende person ikke omfattet af det personelle anvendelsesområde for forordning (EF) nr. 859/2003, fordi vedkommende ikke var i en grænseoverskridende situation ved overgangsperiodens udløb.

Denne bestemmelse vil på tilsvarende vis også omfatte de efterladte, som modtager ydelser, efter at en person, som tilbagelagde tidligere perioder, men ikke er eller ikke længere er omfattet af aftalens artikel 30, er død. Eksempel:

5. En maltesisk statsborger, som vender tilbage til Malta inden overgangsperiodens udløb efter at have arbejdet 20 år i Det Forenede Kongerige. I 2018 går den pågældende på pension og modtager pension fra Det Forenede Kongerige i henhold til forordning (EF) nr. 883/2004. Vedkommende dør samme år:
- a) ægtefællen har ret til ydelser til efterladte fra Det Forenede Kongerige på grundlag af lovgivningen i Det Forenede Kongerige og forordningen og vil fortsat modtage ydelser efter overgangsperiodens udløb uden nedsættelse
  - b) koordineringsreglerne finder anvendelse med henblik på at afgøre, hvilken stat der er kompetent med hensyn til sygeforsikring på grundlag af aftalens artikel 32, stk. 2.
6. En græsk statsborger, som vender tilbage til Grækenland inden overgangsperiodens udløb efter at have arbejdet 20 år i Det Forenede Kongerige (ikke omfattet af aftalens artikel 30). I 2025 går den pågældende på pension og modtager pension fra Det Forenede Kongerige i henhold til aftalens artikel 32, stk. 1, litra a). Vedkommende dør i 2026:
- a) ægtefællen har ret til ydelser til efterladte fra Det Forenede Kongerige på grundlag af lovgivningen i Det Forenede Kongerige og forordningen og vil fortsat modtage ydelser uden nedsættelse selv efter overgangsperiodens udløb på grundlag af aftalens artikel 32, stk. 1, litra a)
  - b) koordineringsreglerne finder anvendelse med henblik på at afgøre, hvilken stat der er kompetent med hensyn til sygeforsikring på grundlag af aftalens artikel 32, stk. 2.

3.3.2. Artikel 32, stk. 1, litra b): Igangværende planlagt behandling

3.3.2.1. Anvendelsesområde

Ved aftalens artikel 32, stk. 1, litra b), sikres det, at retten til at modtage planlagt behandling i henhold til forordning (EF) nr. 883/2004 er beskyttet for personer, der har påbegyndt en sådan behandling eller mindst anmodet om forhåndstilladelse til at modtage behandlingen før overgangsperiodens udløb. Da friheden til at levere tjenesteydelser ikke forlænges ud over overgangsperiodens udløb, vil andre former for rettigheder i forbindelse med patientmobilitet, navnlig sager, der er omfattet af direktiv 2011/24/EU om patientrettigheder i forbindelse med grænseoverskridende sundhedsydelser, ikke længere være omfattet af EU-retten, hvis behandlingen finder sted efter udløbet af denne periode.

Da der i denne bestemmelse henvises til »personer«, omfatter den unionsborgere, statsborgere i Det Forenede Kongerige, statsløse og flygtninge med sædvanlig bopæl i Det Forenede Kongerige eller i en EU-medlemsstat samt tredjelandstatsborgere, der opfylder betingelserne i forordning (EF) nr. 859/2003.

Denne bestemmelse vedrører personer, som ikke er omfattet af aftalens artikel 30.

Eksempel:

1. En maltesisk statsborger arbejder og har sædvanlig bopæl i Malta. I 2020 anmoder den pågældende om forudgående tilladelse til at modtage en specifik planlagt behandling i Det Forenede Kongerige. Anmodningen imødekommes i 2021:
  - a) Behandlingen kan påbegyndes på betingelserne i forordning (EF) nr. 883/2004, selv om Det Forenede Kongerige er et tredjeland på det tidspunkt.
  - b) Den pågældendes adgang til denne behandling vil blive baseret på princippet om ligebehandling.
  - c) Alle relevante bestemmelser i forordning (EF) nr. 883/2004 og forordning (EF) nr. 987/2009 vedrørende planlagt behandling finder fortsat anvendelse (f.eks. artikel 26 i forordning (EF) nr. 987/2009).

- d) Godtgørelsesprocedurerne mellem Det Forenede Kongerige og Malta vil fortsat finde anvendelse på grundlag af aftalens artikel 35.
- e) Den pågældende og om nødvendigt dennes ledsagende person eller personer vil have ret til indrejse på Det Forenede Kongeriges område med henblik på behandling på de betingelser, der er fastsat i aftalen.
2. En tjekkisk statsborger arbejder og har sædvanlig bopæl i Slovakiet. I 2020 anmoder den pågældende om forudgående tilladelse til at modtage en specifik planlagt behandling i Det Forenede Kongerige. Anmodningen imødekommes, og behandlingen påbegyndes inden udgangen af 2020 og er planlagt til at vare indtil sommeren 2021. De samme betingelser som ovenfor finder anvendelse.

Når forordning (EF) nr. 883/2004 nævnes, bør det forstås, som at de relevante bestemmelser i forordning (EF) nr. 987/2009 finder tilsvarende anvendelse.

3.3.2.2. Rejserelaterede spørgsmål

Personer, der modtager planlagt behandling, og som er omfattet af artikel 32, stk. 1, litra b), som beskrevet ovenfor (patienter), har indtil behandlingens afslutning på tilsvarende vis ret til indrejse i og udrejse fra behandlingslandet, jf. aftalens artikel 14 (som vedrører den ret, som personer, der er omfattet af aftalens anden del, afsnit II, har til at indrejse i og udrejse fra værtslandet).

Det eksisterende personbårne dokument S2 udstedt i henhold til forordning (EF) nr. 883/2004 er tilstrækkelig dokumentation for den personlige ret til en sådan planlagt behandling med henblik på aftalens artikel 32, stk. 1, litra b).

Konkret betyder det, at en statsborger i Det Forenede Kongerige eller en unionsborger, der er i besiddelse af det personbårne dokument S2 og de nødvendige rejsedokumenter, jf. aftalens artikel 14, stk. 1, har ret til at indrejse i og udrejse fra behandlingslandet i henhold til artikel 14, stk. 2 (dvs. visumfrit).

Det kan blive krævet, at patienter, der er omfattet af aftalens artikel 32, stk. 1, litra b), og som hverken er unionsborgere eller statsborgere i Det Forenede Kongerige, i overensstemmelse med gældende lovgivning skal have et indrejsevisum.

I individuelle tilfælde kan patienter, der er omfattet af aftalens artikel 32, stk. 1, litra b), for ikke at blive berøvet deres ret til at modtage den planlagte behandling kræve, at andre personer (ledsagende person) er til stede og drager omsorg for dem.

En **ledsagende person** kan være et familiemedlem eller en anden person, som drager omsorg for den person, der har behov for den planlagte behandling. EU-medlemsstaterne og Det Forenede Kongerige vil overveje, hvilken dokumentation der skal forelægges for status som ledsagende person og de deraf følgende rettigheder i henhold til udtrædelsesaftalen.

Den ledsagende person har ret til indrejse i og udrejse fra behandlingslandet med et gyldigt rejsedokument som fastsat i aftalens artikel 14, stk. 1. Behandlingslandet kan kræve, at den ledsagende person skal have et indrejsevisum i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Hvis behandlingslandet kræver, at patienterne eller deres ledsagere skal være i besiddelse af et indrejsevisum, skal det bistå disse personer med at opnå det nødvendige visum, jf. aftalens artikel 14, stk. 3. Sådanne visa skal udstedes gratis og så hurtigt så muligt efter en hasteprocedure.

Der kan ikke kræves udrejsevisum eller tilsvarende af patienter eller ledsagende personer.

Aftalens artikel 32, stk. 1, litra b), giver ikke patienter og ledsagende personer nogen opholdsrettigheder i betydningen i direktiv 2004/38/EF under deres ophold i behandlingslandet. De har ret til ophold på EU-medlemsstatens eller Det Forenede Kongeriges område i så lang tid, der er behov for det for at sikre en effektiv behandling af patienten. De er ikke omfattet af aftalens artikel 18 eller 19.

Hvis det af lægelige årsager er nødvendigt at forlænge en behandling, kan det personbårne dokument S2 fornyes eller forlænges for dette tidsrum. Potentielt uforudsete begivenheder i forbindelse med behandlingen vil blive analyseret i hver enkelt sag.

3.3.3. Artikel 32 stk. 1, litra c): Igangværende ikkeplanlagt behandling

Formålet med artikel 32, stk. 1, litra c), er at sikre, at retten til at få ikkeplanlagt nødvendig behandling er beskyttet for personer, der er på et midlertidigt ophold, som strækker sig ud over overgangsperioden, via det europæiske sygesikringskort eller en erstatningsattest.

Begrebet »ophold« skal forstås som defineret i artikel 1, litra k), i forordning (EF) nr. 883/2004, i betydningen »midlertidigt ophold« (i medfør af aftalens artikel 31, stk. 2). Den maksimale varighed af opholdet er ikke fastsat ved lov og afhænger af de faktiske omstændigheder i hvert enkelt tilfælde. I praksis kan det f.eks. være en ferieperiode eller en studieperiode (hvis det ikke ledsages af en ændring af den sædvanlige bopæl). Et ophold, som fra begyndelsen er planlagt til at vare en længere periode (f.eks. med henblik på studier), betragtes ikke som afsluttet, hvis den pågældende i en kort periode opholder sig i en anden stat. En sådan person er derfor fortsat omfattet af aftalens artikel 32, stk. 1, litra c), også efter at den pågældende igen er vendt tilbage til opholdslandet, f.eks. studielandet.

Denne bestemmelse vedrører kun personer, som ikke er omfattet af aftalens artikel 30. Hvis en person er omfattet af artikel 30, finder alle regler om koordinering af de sociale sikringsordninger, herunder reglerne om ikkeplanlagt behandling, anvendelse på ferie, der afholdes ved overgangsperiodens udløb samt fremtidige ferier. Aftalens artikel 32, stk. 1, litra c), finder anvendelse på situationer som følgende:

1. En spansk statsborger, der har sædvanlig bopæl og arbejder i Polen, tager på vinterferie i London i slutningen af december 2020. Hvis den pågældende kommer ud for en ulykke:
  - a) vil vedkommende kunne anvende det europæiske sygesikringskort i hele ferieperioden, selv hvis ulykken sker efter overgangsperiodens udløb
  - b) vil vedkommende på grundlag af en lægelig vurdering kunne forlænge opholdet i Det Forenede Kongerige for at få den nødvendige behandling.
  - c) Alle refusionsprocedurer (enten refusionskrav fra Det Forenede Kongerige eller Polen eller mellem de berørte lande) finder sted på de samme betingelser som dem, der er fastsat i forordningerne, selv efter overgangsperiodens udløb på grundlag af aftalens artikel 35.
2. En statsborger i Det Forenede Kongerige, der har sædvanlig bopæl og arbejder i Det Forenede Kongerige, rejser rundt i Belgien, Luxembourg og Nederlandene i slutningen af december 2020. Den 30. december 2020 er den pågældende i Luxembourg og ønsker at rejse til Nederlandene den 10. januar 2021. Den pågældende person:
  - a) er omfattet af det europæiske sygesikringskort i hele den periode, hvor vedkommende opholder sig i Luxembourg og indtil den pågældende forlader landet for at rejse til Nederlandene den 10. januar
  - b) kan ikke længere anvende det europæiske sygesikringskort under sit ophold i Nederlandene, da enhver rejse til en anden EU-medlemsstat efter overgangsperiodens udløb (i dette tilfælde til Nederlandene) betragtes som en fremtidig rejse, der falder uden for aftalens anvendelsesområde.
3. En cypriotisk statsborger deltager i et studieprogram i Det Forenede Kongerige, der varer tre år og begynder i efteråret 2020. Den pågældende bevarer sin sædvanlige bopæl (i henhold til forordningerne) i Cypern i hele perioden (er økonomisk afhængig af sine forældre og rejser hjem i weekender og ferier). Den pågældende kan anvende sit europæiske sygesikringskort i Det Forenede Kongerige i kursets varighed, selv hvis vedkommende rejser på ferie i Cypern.

Når forordning (EF) nr. 883/2004 nævnes, finder de relevante bestemmelser i forordning (EF) nr. 987/2009 tilsvarende anvendelse, jf. aftalens artikel 6, stk. 3.

3.3.4. Artikel 32, stk. 1, litra d): Eksport af familiedydelser

Denne bestemmelse udfylder et hul i aftalens artikel 30 i de tilfælde, hvor en person, der får ret til ydelser, ikke befinder sig i en grænseoverskridende situation mellem en EU-medlemsstat og Det Forenede Kongerige, men hvor personens familiemedlemmer gør det. Den finder f.eks. anvendelse på følgende:

1. En statsborger i Det Forenede Kongerige, der arbejder og har sin sædvanlige bopæl i Det Forenede Kongerige ved overgangsperiodens udløb, samtidig med at dennes ægtefælle, som ikke er erhvervsaktiv, har sædvanlig bopæl i Ungarn sammen med parrets børn.
  - a) Denne statsborger har ret til familiedydelser for børn, der har sædvanlig bopæl i udlandet, så længe betingelserne i forordningen og Det Forenede Kongeriges lovgivning med hensyn til retten til ydelser er opfyldt.
  - b) Det Forenede Kongerige vil fortsætte med at eksportere familiedydelserne, som om børnene havde sædvanlig bopæl på dets område, så længe betingelserne i forordningen og dets nationale lovgivning med hensyn til retten til ydelser er opfyldt.
  - c) Det er ikke nødvendigt, at der rent faktisk blev udbetalt familiedydelser inden overgangsperiodens udløb, så længe retten til de nævnte ydelser bestod inden denne dato.

- d) Hvis parret får sit første barn eller endnu et barn i 2025, vil Det Forenede Kongerige i henhold til aftalen ikke have pligt til at eksportere familiedydelser for det pågældende barn. Også børn, der først bliver familiemedlemmer efter denne dato (fordi den person, der får ret til ydelser, gifter sig igen efter den dato, vil en partner med børn, der »tilføjes« til den omfattede persons familie) ikke være omfattet af bestemmelserne i forordning (EF) nr. 883/2004. Denne bestemmelse dækker ikke de situationer, der er omhandlet i aftalens artikel 30.

For at en situation er omfattet af aftalens artikel 30 kræves følgende:

2. En østrigsk statsborger, der arbejder i Det Forenede Kongerige ved overgangsperiodens udløb, og hvis børn har sædvanlig bopæl i Østrig, er berettiget til familiedydelser fra Det Forenede Kongerige:
  - a) reglerne om koordinering af de sociale sikringsordninger finder fuld anvendelse på grundlag af aftalens artikel 30, stk. 1, litra a), og
  - b) hvis det første barn eller endnu et barn bliver født i 2025, vil den pågældende have ret til familiedydelser efter reglerne om koordinering af de sociale sikringsordninger, herunder eksport af familiedydelser til disse fremtidige børn.

I de situationer, der er omhandlet i aftalens artikel 32, stk. 1, litra d), nr. i) og ii), skal *tilkendte familiedydelser* forstås som en henvisning til:

- retten til fuld ydelse, der betales af den primært kompetente stat
- retten til et forskelsbetinget supplement, der udbetales af den sekundært kompetente stat og
- en suspenderet ret til ydelser, når ydelsen i den sekundært kompetente stat er lavere end ydelsen i den primært kompetente stat.

Denne bestemmelse vil fortsat finde anvendelse, selv om der sker ændringer mellem primær og sekundær kompetence.

Eksempler:

3. En statsborger i Det Forenede Kongerige, der arbejder og har sin sædvanlige bopæl i Det Forenede Kongerige ved overgangsperiodens udløb, samtidig med at dennes kroatiske ægtefælle, som ikke er erhvervsaktiv, har sædvanlig bopæl i Kroatien sammen med parrets børn (da denne situation ikke er omfattet af aftalens artikel 30, stk. 1, finder aftalens artikel 32, stk. 1, litra d), anvendelse):
  - a) På grundlag af artikel 68, stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 883/2004 har Det Forenede Kongerige den primære kompetence og vil fortsætte med at betale ydelser til børnene, som har sædvanlig bopæl i udlandet, så længe betingelserne i forordningen og i Det Forenede Kongeriges lovgivning er opfyldt.
  - b) Hvis den kroatiske ægtefælle i 2024 begynder at arbejde i Kroatien, vil Kroatien på grundlag af artikel 68, stk. 1, litra b), i forordning (EF) nr. 883/2004, da børnene har sædvanlig bopæl i Kroatien, blive den primært kompetente stat og Det Forenede Kongerige den sekundært kompetente og vil om nødvendigt begynde kun at betale et forskelsbetinget supplement.
  - c) Hvis ægtefællen ophører med at være erhvervsaktiv, vil kompetencen mellem Kroatien og Det Forenede Kongerige blive ændret i overensstemmelse hermed.
  - d) Hvis ægtefællen og børnene slutter sig til statsborgeren i Det Forenede Kongerige på grundlag af de bestemmelser, der er i kraft på det tidspunkt, falder de uden for anvendelsesområdet for aftalens artikel 32, stk. 1, litra d). Enhver fremtidig ændring (familien eller kun ægtefællen og børnene vender tilbage til Kroatien) vil blive anset som en fremtidig flytning, og de vil på grundlag af aftalen ikke opretholde nogen rettigheder.
4. En statsborger i Det Forenede Kongerige, der arbejder og har sin sædvanlige bopæl i Det Forenede Kongerige ved overgangsperiodens udløb, samtidig med at dennes tyske ægtefælle arbejder i Tyskland og har sædvanlig bopæl der sammen med parrets børn:
  - a) På grundlag af artikel 68, stk. 1, litra b), i forordning (EF) nr. 883/2004 har Tyskland den primære kompetence og vil fortsætte med at betale ydelser til børnene, som har sædvanlig bopæl der, så længe betingelserne i forordningen og i tysk lovgivning er opfyldt. Lad os forestille os, at Det Forenede Kongerige rent faktisk ikke betaler et forskelsbetinget supplement, fordi den tyske ydelse er højere end ydelsen fra Det Forenede Kongerige

- b) I 2024 ophører den tyske ægtefælle med at være erhvervsaktiv i Tyskland. På grundlag af artikel 68, stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 883/2004 bliver Det Forenede Kongerige primært kompetent og vil begynde at betale hele ydelsen.

Aftalens artikel 32, stk. 1, litra d), finder også anvendelse på supplerende eller særlige ydelser til forældreløse børn, som koordineres i henhold til artikel 69 i forordning (EF) nr. 883/2004. Det er ikke relevant, om retten til supplerende eller særlige familiedydelser til forældreløse børn allerede eksisterede ved overgangsperiodens udløb, forudsat at der i sidstnævnte situation var en ret til »standardfamiliedydelser« ved overgangsperiodens udløb.

3.3.5. Artikel 32, stk. 1, litra e): Afledte rettigheder som familiemedlemmer

Ved artikel 32, stk. 1, litra e), beskyttes også afledte rettigheder som familiemedlemmer.

»Familiemedlem« skal forstås som defineret i artikel 1, litra i), i forordning (EF) nr. 883/2004. Som regel omfatter begrebet ægtefælle og mindreårige børn eller børn, der har nået myndighedsalderen.

Ved denne bestemmelse beskyttes de rettigheder, der eksisterer ved overgangsperiodens udløb, uanset om de udøves eller ej.

Den vedrører de situationer, der er omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra d), nr. i) og ii), uden at det betyder, at den kun finder anvendelse på de familiemedlemmer, for hvilke der på grundlag af denne bestemmelse betales familiedydelser. Det er således muligt, at en ægtefælle er beskyttet i henhold til artikel 32, stk. 1, litra e), selv hvis parret ikke har børn, og der ikke betales familiedydelser på grundlag af artikel 32, stk. 1, litra d).

Den afgørende faktor er, at familieskabet eksisterer ved overgangsperiodens udløb. Bestemmelsen dækker ikke fremtidige ægtefæller eller yderligere og fremtidige børn, men alle bestemmelserne i forordningerne finder anvendelse på de eksisterende. Eksempler på situationer, der er omfattet:

1. En statsborger i Det Forenede Kongerige arbejder i Det Forenede Kongerige ved overgangsperiodens udløb. Den pågældendes slovakiske ægtefælle bor i Den Slovakiske Republik og er ikke erhvervsaktiv. Ægtefællen har som familiemedlem en afledt ret til naturalydelser ved sygdom på grundlag af artikel 17 og 32 i forordning (EF) nr. 883/2004. Det Forenede Kongerige vil fortsætte med at betale de relevante omkostninger.
  - I 2024 begynder ægtefællen at arbejde i Slovakiet og har ret til ydelser ved sygdom i henhold til slovakisk lovgivning, idet Slovakiet er den kompetente stat i henhold til artikel 11, stk. 3, litra a), i forordning (EF) nr. 883/2004.
  - I 2025, da den pågældende ophører med at være erhvervsaktiv og har sædvanlig bopæl i Den Slovakiske Republik, vil vedkommende igen få afledte rettigheder i Det Forenede Kongerige, som vil have forrang over enhver selvstændig ret, vedkommende måtte have på grundlag af sin bopæl i Den Slovakiske Republik.
2. En litauisk statsborger arbejder og har sædvanlig bopæl i Litauen ved overgangsperiodens udløb. Dennes ægtefælle, som er statsborger i Det Forenede Kongerige, har sædvanlig bopæl og arbejder i Det Forenede Kongerige. Ægtefællen har ret til ydelser ved sygdom i henhold til Det Forenede Kongerige lovgivning, idet Det Forenede Kongerige er den kompetente stat i henhold til artikel 11, stk. 3, litra a), i forordning (EF) nr. 883/2004.
  - I 2026 ophører ægtefællen med at være erhvervsaktiv i Det Forenede Kongerige. Den afledte ret til naturalydelser ved sygdom fra Litauen vil have forrang for enhver selvstændig ret, vedkommende måtte have på grundlag af sin bopæl i Det Forenede Kongerige.
3. En estisk statsborger arbejder og har sædvanlig bopæl i Finland ved overgangsperiodens udløb. Dennes ægtefælle, som er statsborger i Det Forenede Kongerige, har sammen med deres børn sædvanlig bopæl i Det Forenede Kongerige og arbejder der.
  - Ægtefællen vil have en selvstændig ret til naturalydelser ved sygdom i Det Forenede Kongerige, og børnene vil have afledte rettigheder som familiemedlemmer i Det Forenede Kongerige på grundlag af artikel 32 i forordning (EF) nr. 883/2004.
  - I 2023 ophører ægtefællen med at være erhvervsaktiv, men både den pågældende og børnene vil have afledte rettigheder som familiemedlemmer fra Finland.
  - I 2024 får parret et barn. Dette barn vil ikke have afledte rettigheder som familiemedlem på grundlag af aftalen.

3.3.6. Artikel 32, stk. 2: Ændringer af kompetence

Ved artikel 32, stk. 2, første punktum, sikres det, at personer, der har været omfattet af lovgivningen i en medlemsstat eller i Det Forenede Kongerige inden overgangsperiodens udløb, og som på grundlag af bestemmelserne i aftalens artikel 32, stk. 1, litra a), begynder at modtage sociale sikringsydelser før eller efter overgangsperiodens udløb, fortsat vil være omfattet af bestemmelserne i forordning (EF) nr. 883/2004 vedrørende ydelser ved sygdom. Det betyder, at hvis en person modtager en ydelse i henhold til artikel 32, stk. 1, litra a), før eller efter overgangsperiodens udløb, kan kompetencen i forbindelse med sygdom ændre sig, men de relevante sygesikringsregler vil blive anvendt af den pågældende kompetente medlemsstat i overensstemmelse hermed på de berørte personer.

Efter en lignende logik sikres det ved andet punktum i denne artikel, at reglerne vedrørende familiedydelser i henhold til forordning (EF) nr. 883/2004 fortsat vil gælde, når det er relevant for en person i en situation som den ovenfor beskrevet,

Den type situation, der er omfattet af artikel 32, stk. 2, kan illustreres ved følgende eksempel:

- En dansk statsborger, der ikke er erhvervsaktiv, og som bor i Danmark, begynder at modtage pension fra Det Forenede Kongerige, hvor den pågældende tidligere har arbejdet. Det Forenede Kongerige bliver kompetent med hensyn til ydelser ved sygdom. Hvis den pågældende er berettiget til familiedydelser, gælder betingelserne i Det Forenede Kongeriges lovgivning for familiedydelser til de medlemmer af den pågældendes familie, der bor sammen med vedkommende i Danmark.

Se yderligere forklaringer vedrørende denne artikel i afsnit 3.3.1 ovenfor, da bestemmelsen skal ses i sammenhæng med aftalens artikel 32, stk. 1.

3.4. Artikel 33: Statsborgere i Island, Fyrstendømmet Liechtenstein, Kongeriget Norge og Det Schweiziske Forbund

I henhold til artikel 33 finder aftalens anden del, afsnit III, ikke kun anvendelse på statsborgere i Det Forenede Kongerige og unionsborgere, men også på statsborgere i Island, Liechtenstein, Norge og Schweiz på følgende to kumulative betingelser:

- Island, Liechtenstein, Norge og Schweiz skal have indgået og anvendt tilsvarende aftaler med Det Forenede Kongerige, som gælder for unionsborgere, og
- Island, Liechtenstein, Norge og Schweiz skal have indgået og anvende tilsvarende aftaler med Unionen, som gælder for statsborgere i Det Forenede Kongerige.

Når sådanne aftaler træder i kraft, har det blandede udvalg beføjelse til at afgøre, fra hvilket tidspunkt denne bestemmelse finder anvendelse.

Formålet med denne bestemmelse er at beskytte de rettigheder, som islandske, liechtensteinske, norske og schweiziske statsborgere har, jf. aftalens afsnit III, som om de var statsborgere i EU's medlemsstater, i situationer, hvor der er tale om en tresidet situation (f.eks. en EU-medlemsstat, Det Forenede Kongerige og enten Island, Liechtenstein, Norge eller Schweiz). På samme måde bør de rettigheder, som statsborgere i Det Forenede Kongerige og unionsborgere har i denne type tresidede situationer, beskyttes.

Løsningen på den tresidede situation er særlig relevant for anvendelsen af princippet om sammenlægning, jf. aftalens artikel 32, stk. 1, litra a).

F.eks. vil en norsk statsborger, som:

- arbejdede i Norge i tidsrummet 2005-2007
- arbejdede i Frankrig i tidsrummet 2007-2018
- arbejdede i Det Forenede Kongerige i tidsrummet 2018-2020
- i 2021 ansøger om ydelser på grundlag af sine tidligere forsikringsperioder

være omfattet af aftalens artikel 33 (hvis betingelserne for at anvende denne artikel er opfyldt) og vil således blive sidestillet med en unionsborger eller en statsborger i Det Forenede Kongerige, der er omfattet af aftalens artikel 30, stk. 1.

I forbindelse med f.eks. en islandsk statsborger, som:

- har arbejdet størstedelen af sit liv i Det Forenede Kongerige
- har arbejdet i en kort periode i Frankrig

- vender tilbage til Island inden overgangsperiodens udløb, da vedkommende er tæt på pensionsalderen og ophører med at være erhvervsaktiv og
- når pensionsalderen nås (før eller efter overgangsperiodens udløb), ansøger om ydelser ved alderdom,

vil Det Forenede Kongerige sammenlægge tidligere perioder og tilkende den pågældende pension fra Det Forenede Kongerige. Når den pågældende modtager pension fra Det Forenede Kongerige har vedkommende ret til at modtage denne pension uden nedsættelse (ved anvendelse af de relevante bestemmelser svarende til logikken i artikel 7 i forordning (EF) nr. 883/2004 i Island eller en hvilken som helst anden EU-medlemsstat eller EØS-stat, hvor vedkommende har sædvanlig bopæl.

3.5. **Artikel 34 — Administrativt samarbejde**

For at sikre en gnidningsløs gennemførelse af aftalen kan Det Forenede Kongerige deltage som observatør i møderne i Den Administrative Kommission for Koordinering af Sociale Sikringsordninger samt i møder i organer, der tilknyttet den, jf. artikel 73 og 74 i forordning (EF) nr. 883/2004, dvs. Det Tekniske Udvalg for Databehandling og Revisionsudvalget.

Når der er punkter på dagsordenen vedrørende aftalens anden del, afsnit III, vedrørende Det Forenede Kongerige, vil formanden for henholdsvis Den Administrative Kommission, Det Tekniske Udvalg for Databehandling og Revisionsudvalget invitere Det Forenede Kongerige til at deltage med rådgivende funktion.

Det Forenede Kongerige vil fortsat deltage i EESSI-systemet (Electronic Exchange of Social Security Information) med henblik på at behandle de sager, de er omfattet af aftalen, og vil afholde de dertil hørende udgifter.

Både EU-medlemsstaterne og Det Forenede Kongerige er fast besluttet på at mindske den administrative byrde i forbindelse med gennemførelsen af aftalen. Derfor vil de personbårne dokumenter, der er udstedt inden overgangsperiodens udløb, ikke automatisk blive ugyldige.

Det grundlæggende princip er, at disse dokumenter har bekræftende karakter. De skaber ikke i sig selv rettigheder for de berørte personer. Rettighederne er en følge af aftalen.

Der bør sondres mellem:

1. *Dokumenter, hvori der henvises til de situationer, der er omfattet af de koordineringsregler, der er nævnt i aftalen* (f.eks. et personbåret dokument A1, der udløber i 2021, til en person, der samtidigt udfører arbejde i Det Forenede Kongerige og Frankrig, og et personbåret dokument S1 til en pensionist, der er statsborger i Det Forenede Kongerige og har sædvanlig bopæl i Spanien).
  - Disse personbårne dokumenter afspejler de rettigheder, der fortsat findes, men på forskelligt retsgrundlag.
  - For at undgå en uberettiget administrativ byrde er dokumenterne fortsat gyldige i hele gyldighedsperioden (så længe de ikke inddrages). Nye personbårne dokumenter vil blive udstedt på grundlag af aftalen, når de tidligere udløber, forudsat at betingelserne for deres udstedelse er opfyldt.
2. *Dokumenter udstedt inden overgangsperiodens udløb, hvori der henvises til situationer, der ikke længere er omfattet af aftalen* (f.eks. et europæisk sygesikringskort til personer i en rent intern situation ved overgangsperiodens udløb og PDA1 til udstationerede arbejdstagere, der leverer tjenesteydelser).
  - Disse dokumenter afspejler rettigheder, som ikke længere eksisterer. De kan ikke afføde retsvirkninger efter overgangsperiodens udløb, selv om de ikke inddrages af den udstedende institution.

Enhver tvivl om et dokumentets gyldighed vil blive afhjulpet via de procedurer, der er fastsat i afgørelse nr. A1 af 12. juni 2009 fra Den Administrative Kommission for Koordinering af Sociale Sikringsordninger vedrørende etableringen af en dialog og forligsprocedure vedrørende dokumenters gyldighed, fastlæggelsen af gældende lovgivning og udbetalingen af ydelser i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004.

3.6. **Artikel 35: Refusion, inddrivelse og modregning**

Formålet med denne bestemmelse er at sikre, at reglerne vedrørende refusion, inddrivelse og modregning i forordning (EF) nr. 883/2004 og forordning (EF) nr. 987/2009 fortsat vil finde anvendelse, selv hvis koordineringsreglerne ikke længere fuldt ud finder anvendelse på en specifik person.

Denne bestemmelse finder anvendelse i forbindelse med begivenheder, der vedrører personer, der ikke er omfattet af aftalens artikel 30, og som fandt sted inden overgangsperiodens udløb. Den omfatter også begivenheder indtruffet efter overgangsperiodens udløb, men som vedrører personer, som, da begivenheden indtraf, var omfattet af aftalens artikel 30 eller 32.

Den finder navnlig anvendelse på tre kategorier af begivenheder:

- a) Begivenheder, der indtraf inden overgangsperiodens udløb og vedrører personer, der ikke er omfattet af aftalens artikel 30. Eksempel:
  1. En polsk statsborger, som aldrig har været undergivet lovgivningen i Det Forenede Kongerige inden overgangsperiodens udløb, tager på ferie i november 2019. Den pågældende modtager naturalydelse ved sygdom i Det Forenede Kongerige på grundlag af det europæiske sygesikringskort og vender hjem inden overgangsperiodens udløb:
    - a) Den pågældende kan anmode om godtgørelse (hvis relevant) for naturalydelse ved sygdom i Polen også efter denne dato.
    - b) Hvis der anmodes om refusion i Det Forenede Kongerige, men proceduren ikke er afsluttet inden overgangsperiodens udløb, vil refusionen stadig blive behandlet efter de relevante koordineringsregler.
- b) Begivenheder, der indtraf inden overgangsperiodens udløb og vedrører personer, der ikke var omfattet af aftalens artikel 32, da begivenheden indtraf. Eksempler:
  2. En statsborger i Det Forenede Kongerige, som arbejdede i Det Forenede Kongerige og Sverige inden overgangsperiodens udløb, og som er undergivet lovgivningen i Det Forenede Kongerige. Den pågældende ophører med alle aktiviteter i Sverige før denne dato. Vedkommende er ikke omfattet af anvendelsesområdet for aftalens artikel 30, men det opdages efter overgangsperiodens udløb, at den pågældende rent faktisk skulle have været undergivet svensk lovgivning. Bestemmelserne i forordning (EF) nr. 883/2004 vedrørende forligsproceduren under Den Administrative Kommission (i tilfælde af uenighed mellem Sverige og Det Forenede Kongerige om kompetence) om refusion, inddrivelse eller modregning finder også anvendelse efter overgangsperiodens udløb.
  3. En polsk statsborger med sædvanlig bopæl i Polen med tidligere perioder i Det Forenede Kongerige går på pension efter overgangsperiodens udløb. Da Det Forenede Kongerige bliver kompetent med hensyn til ydelser ved sygdom på grundlag af aftalens artikel 32, stk. 2, vil refusionsprocedurerne mellem Det Forenede Kongerige og Polen finde tilsvarende anvendelse.
  4. En fransk statsborger med sædvanlig bopæl i Frankrig arbejder i Det Forenede Kongerige som grænsearbejder. Inden overgangsperiodens udløb bliver den pågældende arbejdsløs og begynder at få udbetalt arbejdsløshedsydelse fra Frankrig. De tilsvarende procedurer for refusion af arbejdsløshedsydelse vil fortsat finde anvendelse mellem Frankrig og Det Forenede Kongerige selv efter overgangsperiodens udløb.
  5. Det samme gælder for personer, som anvender det personbårne dokument S2 og påbegynder en planlagt behandling inden overgangsperiodens udløb, som slutter efter overgangsperiodens udløb, på grundlag af aftalens artikel 32, stk. 1, litra b), med henblik på den pågældende behandling.
- c) Begivenheder, der indtræffer efter overgangsperiodens udløb og vedrører personer, der ikke var omfattet af aftalens artikel 30, da begivenheden indtraf. Eksempler:
  6. En belgisk statsborger med sædvanlig bopæl i Det Forenede Kongerige, som arbejder i Belgien ved overgangsperiodens udløb, er omfattet af artikel 30, stk. 1, litra c). Efter 5 år flytter den pågældende til Belgien. Vedkommende er derfor ikke længere omfattet af aftalens artikel 30 og heller af artikel 32, da den pågældende ikke har nogen tidligere perioder i Det Forenede Kongerige:
    - a. Belgien vil fortsat refundere Det Forenede Kongerige alle udgifter til naturalydelse ved sygdom under opholdet i landet.
    - b. Det Forenede Kongerige vil fortsat anvende inddrivelsesproceduren i forbindelse med beløb, som den pågældende person skylder i Belgien.

Selv om de berørte personer i de fleste tilfælde kan have tidligere perioder og være omfattet af aftalens artikel 32, er dette ikke nødvendigt for at anvende denne bestemmelse.

Bestemmelsen vedrører »begivenheder«, der fandt sted inden for en bestemt tidsramme. Der er tale om et bredt begreb, som omfatter f.eks. modtagne naturalydelse, udbetalte kontantydelse, betalte bidrag, men også bidrag, som skyldtes lige inden overgangsperiodens udløb, eller lige inden forordningerne i de tilfælde, der er nævnt i aftalens artikel 30 og 32, ophørte med at finde anvendelse.

På grundlag af denne bestemmelse vil alle procedurer vedrørende Revisionsudvalget fortsat finde anvendelse, herunder refusion baseret på faste beløb.

3.7. **Artikel 36 — Retlig udvikling og tilpasning af Unionens retsakter**

Aftalen sikrer anvendelsen af forordning (EF) nr. 883/2004 og forordning (EF) nr. 987/2009 som ændret eller erstattet af de forordninger, der er vedtaget efter overgangsperiodens udløb, og som er opført i bilag I til aftalen.

I aftalens artikel 36 fastsættes en ajourføringsmekanisme vedrørende ændringer af disse forordninger på EU-plan efter overgangsperiodens udløb.

Som regel foretages ajourføringen automatisk af det blandede udvalg. Der er fastsat nogle begrænsede undtagelser herfra i aftalens artikel 36, stk. 2, litra a)-c). De vedrører følgende:

1. tilføje en ny social sikringsgren eller slette en eksisterende i henhold til artikel 3 i forordning (EF) nr. 883/2004.
2. gøre en kontantydelse, der er eksportabel i henhold til nævnte forordning, ikke-eksportabel eller gøre en ikke-eksportabel eksportabel, f.eks.
  - ændre nævnte forordning, således at særlige ikkebidragspligtige kontantydelse kan eksporteres
  - ændre nævnte forordning, således at familieydelser ikke længere kan eksporteres
3. gøre en kontantydelse eksportabel i et begrænset tidsrum, eksportabel i et ubegrænset tidsrum og vice versa. F.eks. beslutte, at ydelser ved arbejdsløshed skal eksporteres i et ubegrænset tidsrum.

Når der træffes beslutning om sådanne ændringer på EU-plan, vil det blandede udvalg vurdere ændringerne og deres omfang. Både Det Forenede Kongerige og EU-medlemsstaterne er fast besluttet på at sikre, at reglerne for koordinering af de sociale sikringsordninger fortsat fungerer godt for de personer, der er omfattet af aftalen.

Det blandede udvalg vil i denne forbindelse velvilligt også tage hensyn til behovet for at sikre en effektiv social sikring for de berørte, navnlig når der træffes beslutning om ændringer med hensyn til, om en ydelse kan eksporteres, ved at ændre i reglerne for at afgøre, hvilken stat der er kompetent, en EU-medlemsstat eller Det Forenede Kongerige.

4. AFSNIT IV — ANDRE BESTEMMELSER

4.1. **Artikel 37 — Offentlighed**

Denne bestemmelse er inspireret af artikel 34 i direktiv 2004/38/EF.

Den pålægger EU-medlemsstaterne og Det Forenede Kongerige en forpligtelse. Den pålægger ikke andre nogen forpligtelser såsom arbejdsgivere, Europa-Kommissionen eller det blandede udvalg.

4.2. **Artikel 38 — Gunstigere bestemmelser**

4.2.1. *Virkningerne af at sikre en gunstigere behandling*

Det er op til hver enkelt stat at afgøre, om den vil vedtage nationale love eller administrative bestemmelser, der er gunstigere for de af aftalen berørte end dem, der er fastsat i aftalen.

4.2.2. *Gunstigere behandling og koordinering af de sociale sikringsordninger*

Artikel 38, stk. 1, fastsætter, at aftalens anden del ikke berører de love eller administrative bestemmelser, der er gunstigere for de berørte personer. Denne bestemmelse finder ikke anvendelse på afsnit III om koordinering af de sociale sikringsordninger i anden udstrækning end, hvad forordning (EF) nr. 883/2004 og forordning (EF) nr. 987/2009 tillader i lyset af disse reglers egenart, hvorved personer kun er omfattet af den sociale sikringsordning i en enkelt EU-medlemsstat, for derved at forhindre de komplikationer, som overlappende bestemmelser ville medføre.

Det erkendes i artikel 38, stk. 2, at bestemmelserne i aftalens anden del om forbud mod forskelsbehandling på grundlag af nationalitet (artikel 12) og retten til ligebehandling (artikel 23, stk. 1) ikke berører ordningerne for det fælles rejseområde mellem Irland og Det Forenede Kongerige (jf. artikel 3, i protokollen om Irland/Nordirland til aftalen) med hensyn til en gunstigere behandling, som kan følge af disse ordninger **for de pågældende personer**.

4.3. **Artikel 39 — Livslang beskyttelse**

4.3.1. *Livslang beskyttelse og samspillet med forskellige afsnit*

Artikel 39 indeholder en vigtig garanti for, at rettighederne i medfør af aftalen ikke har »en udløbsdato«.

De personer, der omfattet af den nye opholdsstatus i henhold til aftalens anden del, afsnit II, vil beholde deres opholdsstatus — og alle dertil knyttede rettigheder — så længe de opfylder de betingelser, der i afsnit II knyttes til retten til ophold (i det omfang der knyttes betingelser hertil i afsnit II).

De personer, der er omfattet af rettigheder i henhold til aftalens anden del, afsnit III, vil beholde deres rettigheder, så længe de opfylder betingelserne i afsnit III.

I artikel 39 præciseres det, at rettigheder, der stammer fra forskellige afsnit, ikke er knyttet til hinanden — rettigheder i henhold til afsnit III fortabes ikke nødvendigvis, hvis f.eks. en persons opholdsstatus i henhold til afsnit II ophører.

Det bør også understreges, at nogle bestemmelser i aftalens anden del ikke kræver, at de personer, der er omfattet af disse, fortsat opfylder eventuelle betingelser — f.eks. vil en afgørelse om anerkendelse truffet i henhold til aftalens anden del, afsnit II, kapitel 3, inden overgangsperiodens udløb fortsat være gyldig.

4.4. **Nyttige link**

Der kan downloades konsoliderede udgaver af EU-retten på dansk på Kommissionens EUR-Lex-websted

Traktaten om Den Europæiske Union:

<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:115:0013:0045:DA:PDF>

Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=DA>

Direktiv 2004/38/EF:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?qid=1523871765223&uri=CELEX:02004L0038-20110616>

Forordning (EU) nr. 492/2011:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?qid=1523864845084&uri=CELEX:02011R0492-20160512>

Forordning (EF) nr. 883/2004:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?qid=1579691198448&uri=CELEX:02004R0883-20190731>

Forordning (EF) nr. 987/2009:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?qid=1579691236860&uri=CELEX:02009R0987-20180101>

Udvalgte meddelelser fra Kommissionen

Arbejdstagernes frie bevægelighed: vejen til fuld udnyttelse af fordele og muligheder (COM(2002) 694 *final*)

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?qid=1525420348454&uri=CELEX:52002DC0694>

Retningslinjer for en bedre gennemførelse og anvendelse af direktiv 2004/38/EF om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område (COM(2009) 313 *final*)

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?qid=1525421270630&uri=CELEX:52009DC0313>

Bekræftelse af arbejdstagernes fri bevægelighed: rettigheder og den vigtigste udvikling (COM(2010) 373 *final*)

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?qid=1525420568284&uri=CELEX:52010DC0373>

Fri bevægelighed for EU-borgere og deres familiemedlemmer: Fem foranstaltninger, der gør en forskel (COM(2013) 837 *final*)

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?qid=1525420823976&uri=CELEX:52013DC0837>